

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH: V, VI, VII i VIII.

WYPRACOWANIA :

TREŚĆ – MAX. 12 P.

1. ZROZUMIENIE TEMATU – 4 P.
2. CIEKAWY POMYSŁ, DOBÓR MATERIAŁU – 4 P.
3. WNIOSKOWANIE – 4 P.

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA – MAX. 5 P.

- LICZNE BŁĘDY W PRACY – 1P.
- SPORADYCZNE BŁĘDY ZASADNICZE I NIELICZNE DRUGORZĘDNE – 3P.
- USTERKI ORTOGRAFICZNE I NIELICZNE BŁĘDY DRUGORZĘDNE 4 P.
- ORTOGRAFIA BEZ ZARZUTU – 5 P. JĘZYK – MAX .9P.
- 1. POPRAWNE BUDOWANIE ZDAŃ – 3P.
- 2. TRAFNIE WYZNACZONE GRANICE ZDAŃ – 3P.
- 3. TRAFNIE DOBRANE WYRAZY – 3P. KOMPOZYCJA – MAX. 6P.

- POSŁUGIWANIE SIĘ OKREŚLONĄ FORMĄ WYPOWIEDZI – 3P.
- SPÓJNOŚĆ TEKSTU – 3P. ZAPIS – MAX. 6 P.

1. PISMO – 1P.
2. AKAPITY – 1P.
3. MARGINES – 1P.
4. TYTUŁ -1P. 5. DATA – 1P.
6. PODPIS – 1 P.

PUNKTACJA i OCENY ZA PRACE KLASOWE:

0-8 p. niedostateczny

9-18p. dopuszczający 19-

27p.dostateczny

28 – 30p.dobry

31 -35p.bardzo dobry

36 – 37p.celujący

SPOSOBY POPRAWY:

- POPRAWIĆ MOŻNA OCENĘ Z PRAC PISEMNYCH – JEDEN RAZ – W SEMESTRZE, W TERMINIE JEDNEGO TYGODNIE PO SPRAWDZENIU I OMÓWIENIU WYNIKÓW.
- OCENA ZA POPRAWIONĄ PRACĘ BĘDZIE WPISANA DO DZIENNIKA OBOK OCENY WCZEŚNIEJSZEJ I LICZONA DO ŚREDNIEJ ARTMETYCZNEJ NA KONIEC SEMESTRU/ROKU.
- UCZNIOWIE, KTÓRZY NIE PISALI W TERMINIE PRACY KLASOWEJ, M MUSZĄ JĄ PISAĆ W TERMINIE DODATKOWYM USTALONYM WCZEŚNIEJ Z NAUCZYCIELEM PRZEDMIOTU, ALE NIE DŁUŻSZYM NIŻ DWA TYGODNIE.

OCENIANIE SPRAWDZIANÓW PISEMNYCH :

Sprawdziany pisemne oceniane będą w skalach: punktowej i procentowej:

- 0-29% niedostateczny
- 30 – 49% dopuszczający
- 50 – 69% dostateczny
- 70 – 89% dobry
- 90 -98%bardzo dobry
- 99 -100%celujący

KRYTERIA OCENIANIA DYKTAND:

CELUJACY / BEZBŁĘDNA PRACA,

BARDZO DOBRY –/JEDEN BŁĄD DRUGORZĘDNY,

DOBRY / 1 – 2 BŁĘDY

DOSTATECZNY / 3- 4 BŁĘDY

DOPUSZCZAJACY / 5 6 BŁĘDÓW

NIEDOSTATECZNY/ 7 i więcej błędów.

UCZNIOWIE Z ORZECZENIEM O DYSLEKSJI PISZA DYKTANDA, MAJĄ JE SPRAWDZANE, ALE NIE OTRZYMUJĄ OCEN NIEDOSTATECZNYCH; EWENTUALNIE OCENĘ POZYTYWNA.

RECYTACJA:

KRYTERIA OCENIANIA – SKALA PUNKTOWA;

- PAMIĘCIOWE OPANOWANIE UTWORU/ 0 -2/
- ZROZUMIENIE TEKSTU/ 0-2/
- INTERPRETACJA UCZUCIOWA/ 0 -2/
- INTONACJA, AKCENTY/ 0 -2/
- POSTAWA, ZACHOWANIE RECYTATORA/ 0 -2/ **PREZENTACJA INDYWIDUALNA:**

KRYTERIA: {0 – 1 }

1. ZDANIA KRÓTKIE I PROSTE,
2. MYŚLI UPORZĄDKOWANE,
3. POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA,
4. GŁOS PEWNY I WYRAŹNY,
5. KONTAKT WZROKOWY ZE SŁUCHACZAMI,
6. POSTAWA SWOBODNA, ALE WYRAŹNY SZACUNEK DLA SŁUCHACZY,
7. ROBIENIE PAUZ DLA EFEKTU,
8. DOBRA DYKCJA I WYMOWA,
9. WYRAŹNE TEMPO MÓWIENIA.

PREZENTACJA GRUPOWA:

KRYTERIA:

- FORMA PRZEKAZU
- WARTOŚCI MERYTORYCZNE
- ZAANGAZOWANIE UCZESTNIKÓW GRUPY
- WŁAŚCIWE WYKORZYSTANIE CZASU PREZENTACJI.

ZESZYT PRZEDMIOTOWY:

BARDZO DOBRA OCENA – ZESZYT BARDZO STARANNY, PEŁNE NOTATKI, BRAK BŁĘDÓW W PRZEPISYWANIU Z TABLICY, DUŻA ESTETYKA.

DOBRA OCENA – ZESZYT STARANNY, NIELICZNE BRAKI W NOTATKACH, NIELICZNE BŁĘDY W PRZEPISYWANIU Z TABLICY.

DOSTATECZY – ZESZYT W MIARĘ STARANNY, NIELICZNE BRAKI, NIELICZNE BŁĘDY.

DOPUSZCZAJĄCY – ZESZYT NIESTARANNY,

NIEDOSTATECZNY – ZESZYT NIESTARANNY, M BRAK NOTATEK, BRAK PRAC DOMOWYCH, BARDZO DUŻO BŁĘDÓW.

OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIE:

- WYPOWIEDZI USTNE PRZYGOTOWANE I SPONTANICZNE,
- WYPOWIEDZI PISEMNE.
- ZADANIA PRAKTYCZNE.

METODY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ :

1. PRACE KLASOWE,
2. PRACE DOMOWE,
3. ZNAJOMOŚĆ LEKTUR,
4. TESTY ORTOGRAFICZNE I DYKTANDA , 5. ZADANIA PRAKTYCZNE, 6. SPRAWDZIANY
7. CZYTANIE.
8. WYPOWIEDZI USTNE .

KLASYFIKACJA PÓŁROCZNA I ROCZNA:

OCENIE PODLEGAJĄ NASTĘPUJĄCE OBSZARY PRACY UCZNIA; •

- ODPOWIEDZI USTNE,
- WYPOWIEDZI.
- AKTYWNOŚĆ NA ZAJĘCIACH.
- TESTY.
- SPRAWDZIANY.
- KLASÓWKI.
- KARTKÓWKI, CZYLI KONTROLNY SPRAWDZIAN Z TRZECH OSTATNICHG ZAJĘĆ Z PRZEDMIOTU.
- PRACE KLASOWE.
- PRACE DOMOWE.
- DYKTANDA.
- ZESZYT.
- CZYTANIE .
- ZNAJOMOŚĆ LEKTUR.
- ZAANGAŻOWANIE W ŻYCIE SZKOŁY.

ŚREDNIA ARYTMETYCZNA OCEN CZĄSTKOWYCH UZYSKANYCH W SEMESTRZE SKUTKUJE OCENĄ NA SEMESTR
ZAŚ ŚREDNIA OCEN SEMESTRALNYCH TO OCENA NA KONIEC ROKU SZKOLNEGO.

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO KLASA VIII

Uczniów obowiązują wiadomości i umiejętności nabyte w klasach IV - VII. (Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych).

OCENA CELUJĄCA - Otrzymuje ją uczeń, którego wiedza znacząco wykracza poza obowiązujący program nauczania. Biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami zarówno w rozwiązywaniu problemów teoretycznych, jak i praktycznych ujętych w programie nauczania oraz wynikających z podstawy programowej. Kreatywnie, samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Proponuje rozwiązania oryginalne, wykraczające poza materiał programowy. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości. Bierze udział w konkursach (literackich, ortograficznych, teatralnych lub innych); osiąga w nich sukcesy w szkole i poza szkołą. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych. Prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.

OCENA BARDZO DOBRA - Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń:

Bezbłędnie rozpoznaje rodzaje literackie: epikę lirykę i dramat,
Określa wszystkie cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i klasyfikuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju. Świadomie posługuje się terminami: pamiętnik, tren, epepeja; potrafi wymienić ich cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich. Rozpoznaje w tekście literackim: neologizm, eufemizm, porównanie homeryckie, inwokację, alegorię i poprawnie określa ich funkcje. Zna pojęcie ironii; rozpoznaje ją w tekście oraz określa jej funkcje. Właściwie wskazuje w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji. Samodzielnie określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich. W swoich poprawnych językowo i komunikatywnych wypowiedziach wykorzystuje interpretację utworów literackich, by odwołać się do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji.

Odbiór tekstów kultury.

Uczeń:

- prawidłowo wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego,
- poprawnie porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie,
- samodzielnie i twórczo interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafikę, rzeźbę, fotografię),
- dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i poprawnie określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa,
- rozpoznaje gatunki dziennikarskie: reportaż, felieton, artykuł i właściwie określa ich podstawowe cechy,
- samodzielnie znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

Kształcenie językowe.

Gramatyka języka polskiego.

Uczeń:

- w większości bezbłędnie wykonuje zadania o dużej skali trudności dotyczące wiadomości i umiejętności z gramatyki opisowej wprowadzonych w klasach programowo niższych (IV-VII);
 - sporządza wykresy rozbudowanych zdań wielokrotnie złożonych,
 - rozumie i właściwie stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu.
- Zróżnicowanie języka.

Uczeń:

- dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy),
- wyjaśnia różnice pomiędzy treścią a zakresem wyrazu;
- różnicuje wyrazy ze względu na ich treść i zakres,
- stosuje sposoby wzbogacania słownictwa,
- rozumie znaczenie homonimów i wyrazów wieloznacznych; potrafi wskazać różnice pomiędzy nimi. Komunikacja językowa i kultura języka.

Uczeń:

rozumie, na czym polega grzeczność językowa i zawsze stosuje ją w wypowiedziach

- swobodnie wykorzystuje znane normy językowe odpowiednie dla wypowiedzi publicznych. Ortografia i interpunkcja.

Uczeń:

- bezbłędnie wykonuje zadania o dużej skali trudności dotyczące wiadomości i umiejętności z ortografii i interpunkcji wprowadzonych w klasach programowo niższych (IV – VII)

Elementy retoryki.

Uczeń:

- sprawnie gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi;
 - bezbłędnie redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi,
 - tworzy poprawną wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami,
 - zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie,
 - poprawnie rozpoznaje i rozróżnia środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych oraz właściwie określa ich funkcję,
- rozpoznaje manipulację językową i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi.

Mówienie i pisanie.

Uczeń:

- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: podanie, przemówienie, życiorys, CV, list motywacyjny, sprawozdanie z filmu i spektaklu,
- poprawnie formułuje pytania do tekstu,
- dokonuje właściwej interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów.

Samokształcenie.

Uczeń:

- korzysta z informacji z poszanowaniem praw autorskich,
- samodzielnie i z pomocą nauczyciela rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,

- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie,
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania komunikatywnych, poprawnych opinii.

OCENA DOBRA - Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń:

- rozpoznaje rodzaje literackie: epikę lirykę i dramat,
- posługuje się terminami: pamiętnik, tren, epepeja, potrafi wymienić ich najważniejsze cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich,
- posługuje się terminami: akt, scena, didaskalia, monolog, dialog,
- zazwyczaj rozpoznaje w tekście literackim: neologizm, eufemizm, inwokację i stara się poprawnie określa ich funkcje,
- zna pojęcie ironii i rozpoznaje ją w tekście oraz określa jej podstawowe funkcje,
- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich,
- w swoich poprawnych językowo i komunikatywnych wypowiedziach wykorzystuje interpretację utworów literackich.

Odbiór tekstów kultury.

Uczeń:

- zazwyczaj wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego,
- stara się porządkować informacje w zależności od ich funkcji w przekazie,
- w większości samodzielnie interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafikę, rzeźbę, fotografię),
- wskazuje różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i poprawnie wskazuje główne funkcje tych rodzajów piśmiennictwa,
- w większości przykładów rozpoznaje gatunki dziennikarskie: reportaż, artykuł, felieton i właściwie określa ich podstawowe cechy.

Kształcenie językowe.

Gramatyka języka polskiego.

Uczeń:

- poprawnie wykonuje zadania o średniej skali trudności dotyczące wiadomości i umiejętności gramatyki opisowej wprowadzonych w klasach programowo niższych (IV-VII);
- tworzy wykresy wypowiedzeń wielokrotnie złożonych,
- dostrzega realne i słotwórcze znaczenie wyrazu,
- właściwie stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguł akcentowania w języku polskim.

Zróżnicowanie języka.

Uczeń:

- zazwyczaj dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy, gwara),
- stosuje sposoby wzbogacania słownictwa,
- wskazuje w tekście homonimy i wyrazy wieloznaczne (w większości przykładów).

Komunikacja językowa i kultura języka.

Uczeń rozumie, na czym polega grzeczność językowa i zawsze stosuje ją w wypowiedziach.

Ortografia i interpunkcja.

Uczeń:

- bezbłędnie wykonuje zadania o średniej skali trudności dotyczące wiadomości oraz umiejętności z ortografii i interpunkcji wprowadzonych w klasach programowo niższych (IV-VII).

Elementy retoryki.

Uczeń:

- sprawnie gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi,
- tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami,
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi,
- w większości rozpoznaje środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych,
- potrafi wskazać manipulację językową i przeciwstawić jej zasady etyki wypowiedzi.

Mówienie i pisanie.

Uczeń:

- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: podanie, przemówienie, życiorys, CV, list motywacyjny, sprawozdanie z filmu i spektaklu
- stara się właściwie interpretować głosowo czytane i wygłaszane teksty.

Samokształcenie.

Uczeń:

- korzysta z informacji z poszanowaniem praw autorskich,
- samodzielnie i z pomocą nauczyciela rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie,
- rozwija umiejętność formułowania komunikatywnych, poprawnych opinii.

OCENA DOSTATECZNA - Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń:

- zna pojęcia : liryka, epika , dramat - określa niektóre cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i klasyfikuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju,
- zazwyczaj poprawnie posługuje się terminami: pamiętnik, tren, epepeja, umiając wymieni

ich podstawowe cechy,

zna pojęcie ironii,

- z pomocą nauczyciela określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich,
- w swoich wypowiedziach wykorzystuje interpretację utworów literackich.

Odbiór tekstów kultury.

Uczeń:

- w większości poprawnie wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego,
- stara się samodzielnie interpretować dzieła sztuki (obraz, grafikę, rzeźbę, fotografię),
- wskazuje niektóre różnice pomiędzy literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką,
- zazwyczaj rozpoznaje gatunki dziennikarskie: reportaż, felieton, artykuł.

Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego.

Uczeń:

- poprawnie wykonuje zadania o niewielkiej skali trudności dotyczące wiadomości i umiejętności z gramatyki opisowej wprowadzonych w klasach programowo niższych (IV-VII);
- tworzy wykresy zdań wielokrotnie złożonych (łatwiejsze przykłady),
- zna zasady akcentowania w języku polskim i potrafi wskazać różnicowanie języka.
- dostrzega różnicowanie słownictwa,

- stosuje sposoby wzbogacania języka,
- rozpoznaje homonimy.

Komunikacja językowa i kultura języka.

Uczeń rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stara się ją stosować.

Ortografia i interpunkcja.

Uczeń:

- wykonuje zadania o niewielkiej skali trudności dotyczące wiadomości oraz umiejętności z ortografii i interpunkcji wprowadzonych w klasach programowo niższych (IV-VII).

Elementy retoryki.

Uczeń:

- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi,
- zazwyczaj tworzy poprawną wypowiedź, stosuje kompozycję odpowiednią dla danej formy

gatunkowej,

- umieszcza akapity w tworzonych wypowiedziach pisemnych,
- zna pojęcia argument i przykład, jednak nie zawsze je odróżnia,
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, czasami uzasadnia własne zdanie,
- poprawnie rozpoznaje środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych.

Mówienie i pisanie

Uczeń:

- tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: podanie, przemówienie, życiorys, CV, list motywacyjny, sprawozdanie, - poprawnie formułuje pytania do tekstu.

Samokształcenie.

Uczeń:

- korzysta z informacji z poszanowaniem praw autorskich,
- samodzielnie i z pomocą nauczyciela rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie,
- rozwija umiejętność formułowania komunikatywnych, poprawnych opinii.

OCENA DOPUSZCZAJACA - Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń:

- pomocą nauczyciela rozpoznaje rodzaje literackie: epikę lirykę i dramat, (przykłady)
- według wskazówek nauczyciela rozpoznaje w tekście literackim symbol,
- rzadko w swoich wypowiedziach wykorzystuje interpretację utworów literackich.

Odbiór tekstów kultury.

Uczeń:

- zgodnie z sugestiami nauczyciela wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego,
- pomocą nauczyciela interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafikę, rzeźbę, fotografię),
- potrafi odróżnić literaturę piękną od tekstów nieliterackich.

Kształcenie językowe. - Gramatyka języka polskiego.

Uczeń:

- z pomocą nauczyciela wykonuje zadania o niewielkiej skali trudności dotyczące wiadomości i umiejętności z gramatyki opisowej wprowadzonych w klasach programowo niższych (IV-VII);
- rozpoznaje wypowiedzenia wielokrotnie złożone,
- zna podstawowe zasady akcentowania w języku polskim.

Zróźnicowanie języka.

Uczeń:

- z pomocą nauczyciela dostrzega zróźnicowanie słownictwa.
- odróżnia język ogólnonarodowy od gwary.

Komunikacja językowa i kultura języka.

Uczeń rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stara się ją stosować w wypowiedziach. Ortografia i interpunkcja.

Uczeń:

- pod kierunkiem nauczyciela wykonuje zadania o niewielkiej skali trudności dotyczące wiadomości oraz umiejętności z ortografii i interpunkcji wprowadzonych w klasach programowo niższych (IV-VII). Elementy retoryki.

Uczeń:

- przy pomocy nauczyciela gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi,
- zgodnie ze wskazówkami nauczyciela tworzy wypowiedź; stosuje kompozycję odpowiednią

dla danej formy gatunkowej,

- zazwyczaj umieszcza akapity w tworzonych przez siebie wypowiedziach,
- z pomocą nauczyciela formułuje własne zdanie na określony temat.

Mówienie i pisanie.

Uczeń:

- według wskazówek nauczyciela tworzy poprawne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: podanie, przemówienie, życiorys, CV, list motywacyjny, sprawozdanie,
- formułuje pytania do tekstu.

Samokształcenie.

Uczeń:

- korzysta z informacji z poszanowaniem praw autorskich,
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie,
- z pomocą nauczyciela rozwija umiejętność formułowania komunikatywnych, poprawnych wypowiedzi.

OCENA NIEDOSTATECZNA - Otrzymuje ją uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą. Poziom jego wiadomości i umiejętności objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy VIII uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych. Nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 4.

	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
Zagadnienia	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe - wiersz	Uczeń: - zna treść utworów obowiązkowych, - czyta głośno wiersz, - wymienia bohaterów wiersza, - określa osobę mówiącą w wierszu, - wyjaśnia pojęcie podmiot liryczny, - wyjaśnia pojęcie adresat utworu, - definiuje wers i strofę, - odtwarza wiersz z pamięci, - wskazuje rymy,	Uczeń: - zna treść i problematykę utworów obowiązkowych, - czyta wiersz głośno, wyraźnie, - przedstawia bohaterów utworu, - przedstawia osobę mówiącą (podmiot liryczny) w wierszu, - przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu, - wskazuje adresata utworu, - wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot	Uczeń: - zna treść i utworów obowiązkowych, - czyta wiersz , podkreślając głosem ważne słowa, - określa temat wiersza, - określa 2-3 cechy bohaterów wiersza i podmiotu lirycznego, - opowiada w 2-3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu, - wypisuje z wiersza przykłady rymów, - porównuje rytm w dwóch dowolnie wybranych	Uczeń: - czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację, - opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu, a także o bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach, - opisuje zachowanie bohaterów utworu i wyraża swoją opinię na ten temat, - porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi, - opisuje adresata utworu, - nazywa uczucia, jakie wyraża utwór i wskazuje odpowiednie cytaty, - wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, - deklamuje wiersz,	Uczeń: - prezentuje informacje o autorze wiersza, - tworzy poetyckie określenia dla elementów świata przedstawionego na zdjęciach, - wymyśla własne przykłady ożywienia, - układa porównania opisujące zjawiska przyrody, np. deszcz, zachód słońca, tęczę, - układa własne propozycje wyrazów rymujących się, - omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, - określa nastrój i uzasadnia swoją wypowiedź, odwołując się do elementów utworu, - rysuje ilustrację do

	epitety,	do adresata,	strofach, - wygłasza z pamięci		wybranego fragmentu wiersza
--	----------	--------------	-----------------------------------	--	-----------------------------

	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest rym, wers, refren, epitet, ożywienie, porównanie 	<ul style="list-style-type: none"> - odczytuje strofę, dzieląc wyrazy na sylaby, - wskazuje w tekście wiersza wers, rym, strofę, epitet, porównanie, ożywienie, refren, - wygłasza wiersz z pamięci, - określa nastrój wiersza 	<p>wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją, - wymienia uczucia, jakie wyraża utwór</p>	<p>odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej, - proponuje własne epitety, - wskazuje w tekście ożywienie oraz porównanie i wyjaśnia ich funkcję, - wyjaśnia, na czym polega rytm utworu, - objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych wspólnie</p>	<p>(przekład intersemiotyczny)</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje historię powstania polskiego hymnu państwowego oraz wyjaśnia, kim byli: J.H. Dąbrowski, S. Czarniecki, N. Bonaparte, - przygotowuje dla rówieśników z innego kraju interesujące informacje o Polsce w wybranej formie (plakat, film, prezentacja)
<p>Kształcenie literackie i kulturowe - proza</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna treść utworów obowiązkowych, - czyta ze zrozumieniem głośno - wymienia bohaterów utworu, - wymienia wydarzenia przedstawione w utworze, - definiuje pojęcie narratora, - określa narratora, - określa, czym jest opowiadanie i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna treść i problematykę utworów obowiązkowych, - czyta ze zrozumieniem głośno i cicho, - czyta z podziałem na role, - wyszukuje w tekście określone informacje, - przedstawia bohaterów utworu, - wskazuje postacie fantastyczne i realistyczne, - 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem głośno, wyraźnie z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych oraz cicho, - określa temat tekstu, np. artykułu, - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze, - określa 2-3 cechy bohatera, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację, - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze, - określa cechy bohaterów utworu i ich relacje, - przedstawia swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu, - porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, - porównuje opisywane w tekście miejsca ze znanymi mu z własnego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze, a w przypadku autorów lektur obowiązkowych także o innych utworach autora, - wyjaśnia pojęcia występujące w tekście, - samodzielnie formułuje zasady dobrego zachowania, - przedstawia pomysły na spędzenie wolnego czasu, - układa własne anagramy, - opowiada w ciekawy sposób o własnych doświadczeniach i uczuciach, związanych z tematyką poznanych tekstów, - przygotowuje w wybranej formie (plakat, film,

		przedstawia		życia, - wyjaśnia, jak rozumie	
--	--	-------------	--	-----------------------------------	--

	<p>wymienia jego części,</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń, - definiuje legendę, - różniczy wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne, - definiuje, czym jest baśń, - wymienia tytuły znanych baśni, - rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów baśni, - wymienia najbardziej znanych autorów baśni (Andersen, bracia Grimm, Perrault) - nazywa uczucia: smutek, rozpacz, żal, samotność, tęsknota 	<p>miejsce i czas wydarzeń,</p> <ul style="list-style-type: none"> - formułuje 2-3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze, - podaje nazwy określające narratora uczestniczącego w wydarzeniach i nieuczestniczącego w wydarzeniach, - wymienia charakterystyczne cechy opowiadania, legendy, baśni, - opowiada ustnie zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi, - wskazuje wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne, - wymienia miejsce 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia sytuację, w której znalazł się bohater, - określa osobę opowiadającą o wydarzeniach, - wyraża w 2-3 zdaniach swoją opinię o lekturze, - wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania, legendy, baśni, - prezentuje najbardziej znanych bohaterów baśni Andersena, braci Grimm, Perraulta 	<p>przesłanie utworu, puentę, itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania, - wyjaśnia morał płynący z opowieści, baśni, itp. - rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy, - rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni, - prezentuje najbardziej znanych autorów baśni: Andersena, braci Grimm, Perraulta i ich twórczość, - opowiada w ciekawy sposób ulubioną baśń 	<p>prezentacja) interesujące informacje o swojej szkole dla rówieśników z innych krajów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się w wyczerpujący sposób na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury, - opisuje ustnie elementy świata przedstawionego i wyjaśnia, na czym polega ich wyjątkowość, - wymienia legendy związane z regionem, w którym mieszka, - w sposób interesujący opowiada jedną z legend związanych z regionem, w którym mieszka, - wyjaśnia znaczenie powiedzeń i przysłów, - wyjaśnia przyczyny popularności baśni, - przygotowuje pytania i zadania dla uczestników szkolnego konkursu czytelniczego „W świecie baśni”, - rysuje ilustracje do baśni i przygotowuje teatrzyk, - proponuje inny tytuł dla fragmentu tekstu,
--	---	--	---	---	---

--	--	--	--	--	--

		<p>realistyczne występujące w legendzie, - opowiada swoją ulubioną baśń, - rozpoznaje charakterystyczne cechy wywiadu</p>			
<p>Kształcenie literackie i kulturowe - komiks</p>	<p>Uczeń: - odczytuje dialogi w dymkach, - wymienia bohaterów komiksu, - wskazuje charakterystyczne cechy komiksu, - rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów komiksów, - podaje tytuł swojego ulubionego komiksu</p>	<p>Uczeń: - czyta ze zrozumieniem komiks, - przedstawia bohaterów komiksu, - wskazuje 2-3 charakterystyczne cechy komiksu, - przedstawia miejsce i czas wydarzeń, - wymienia najbardziej znanych autorów i bohaterów komiksów, - przedstawia w 2-3 zdaniach swój ulubiony komiks</p>	<p>Uczeń: - opowiada treść komiksu, - określa 2-3 cechy bohaterów komiksu, - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie, - wskazuje charakterystyczne cechy komiksu, - określa początki sztuki komiksowej w Polsce, - przedstawia najbardziej znanych bohaterów komiksów</p>	<p>Uczeń: - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie, - opisuje magiczne przedmioty, - odczytuje uczucia przedstawione na rysunkach - określa początki sztuki komiksowej w Polsce i na świecie, - prezentuje najbardziej znanych autorów komiksów - prezentuje ulubiony komiks</p>	<p>Uczeń: - prezentuje informacje o autorze komiksu, - wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury, - tworzy własny komiks z poznanymi bohaterami</p>

Kształcenie literackie i	Uczeń: - wymienia kolory	Uczeń: - prezentuje	Uczeń: - określa dominujące	Uczeń: - opisuje pierwszy i drugi	Uczeń: - określa nastrój obrazu i
kulturowe dzieło sztuki: obraz	- znajdujące się na obrazie, - wymienia przedmioty i postacie występujące na obrazie, - wymienia elementy pejzażu przedstawione na obrazie	elementy przedstawione na obrazie, - wymienia elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie, - określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie, - odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury	na obrazie kolory, - opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, - określa źródło światła i ruch, - nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, - określa nastrój, jaki wywołuje obraz	plan obrazu, - opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie, - opisuje umieszczone na obrazie elementy, - proponuje tematy rozmów postaci przedstawionych na obrazie	uczucia, jakie wywołuje oraz uzasadnia swoją wypowiedź, - przedstawia własne zdanie na temat sytuacji z obrazu, - omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch, - dokonuje przekładu intersemiotycznego: wymyśla i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie

<p>Kształcenie literackie i kulturowe - dramat i spektakl teatralny</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta głośno ze zrozumieniem tekst dramatyczny z podziałem na role, - wymienia bohaterów utworu, - wymienia najważniejsze wydarzenia, - rozróżnia wydarzenia i postacie fantastyczne od realistycznych, - określa, czym jest dramat, - wymienia osoby tworzące spektakl teatralny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem i odpowiednią artykulacją oraz uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, - przedstawia bohaterów, miejsce i czas wydarzeń, - formułuje 2-3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze, - wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne, - wskazuje tekst główny i tekst poboczny, - przedstawia osoby tworzące spektakl teatralny i opisuje ich pracę, - przedstawia 2-3 zasady kulturalnego zachowania się w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach występujących w utworze, - określa cechy dramatu, - określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem, - opowiada w kilku zdaniach o swojej wizycie w teatrze, używając słownictwa związanego z teatrem, - odczytuje informacje z plakatu teatralnego, - określa cechy dramatu (podział na akty i sceny) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w ciekawy sposób opowiada o wydarzeniach występujących w utworze, - określa cechy bohaterów, - opisuje bohaterów, - wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu, - określa cechy dramatu (tekst główny i tekst poboczny, podział na akty i sceny), - przedstawia morał płynący z przedstawienia, - opowiada w ciekawy sposób o swojej wizycie w teatrze, swobodnie używając słownictwa związanego z teatrem, - przedstawia zasady kulturalnego zachowania się w teatrze, - planuje grę aktorską i projektuje dekoracje, kostiumy i rekwizyty do przedstawienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze, - pracując w grupie planuje scenografię, rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny, - pracując w grupie przygotowuje inscenizację przedstawienia, - wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego, - wymyśla sposoby wykorzystania różnych przedmiotów codziennego użytku w teatrze, - wymienia kilka nazwisk współczesnych twórców teatralnych, - przygotowuje plakat teatralny do szkolnego przedstawienia dowolnej baśni
--	---	---	--	---	---

		teatrze, - wskazuje dialog i monolog, - wskazuje elementy plakatu teatralnego			
--	--	--	--	--	--

Kształcenie literackie i kulturowe- historia książki, karta katalogowa rodzaje katalogów bibliotecznych.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia osoby tworzące książki i wskazuje je na rysunku, - wymienia, co znajduje się w księgozbiornym, - określa, czym jest katalog biblioteczny, - wymienia zasady 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje pracę poszczególnych osób tworzących książki, - wymienia rodzajekatalogów bibliotecznych, - przestrzega zasad zachowania się w bibliotece, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa cechy osób wykonujących zawody związane z tworzeniem książek, - opowiada w kilku zdaniach, jak powstaje książka - rozróżnia rodzaje katalogów bibliotecznych, - wybiera katalog biblioteczny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada w interesujący sposób, jak powstaje książka, - opisuje budowę książki, posługując się odpowiednim słownictwem (strona tytułowa, grzbiet książki, itp.), - korzysta z katalogu biblioteczny przy szukaniu książek i materiałów, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie wyszukuje informacje w różnych źródłach i przygotowuje prezentację przedstawiającą wybrany zawód związany z procesem powstawania książki, - swobodnie korzysta z katalogu biblioteczny oraz z katalogu internetowy przy szukaniu książek i materiałów
---	--	--	--	---	--

	<p>zachowania się w bibliotece, - określa, czym jest karta katalogowa i wymienia jej najważniejsze elementy</p>		<p>odpowiedni w określonej sytuacji, - odnajduje w książce informacje potrzebne do przygotowania karty katalogowej</p>	<p>- znajduje wskazane informacje w karcie katalogu internetowy</p>	
--	---	--	--	---	--

Samokształcenie	<p>Uczeń: - wyszukuje wyrazy bliskoznaczne w słowniku synonimów, - wyszukuje wyrazy w słowniku języka polskiego i słowniku ortograficznym, - wyszukuje w bibliotece lub internecie potrzebne informacje - czyta lektury uzupełniające i przygotowuje ich prezentację</p>	<p>Uczeń: - odczytuje wyrazy i definicje wyrazów ze zrozumieniem</p>	<p>Uczeń: - odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe</p>	<p>Uczeń: - trafnie dobiera wyrazy bliskoznaczne, - podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słowników, - sporządza notatkę na podstawie samodzielnie wyszukanych informacji</p>	<p>Uczeń: - samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika synonimów, słownika języka polskiego i słownika ortograficznego wersji papierowej a także korzysta z ich wersji internetowych</p>
Pisanie form	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
wypowiedzi - kartka z życzeniami lub pozdrowieniami	<p>- poprawnie zapisuje miejscowość i datę, - podejmuje próbę napisania życzeń lub</p>	<p>- poprawnie zapisuje adres, - redaguje życzenia lub pozdrowienia według wzoru</p>	<p>- stosuje zwroty do adresata, - redaguje życzenia lub pozdrowienia</p>	<p>- redaguje życzenia lub pozdrowienia odpowiednie do sytuacji i adresata, - wskazuje różnice między SMS-em a kartką pocztową</p>	<p>- redaguje poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i kompozycyjnym kartkę pocztową z życzeniami lub pozdrowieniami w związku z określoną sytuacją</p>

	pozdrawień				
Pisanie form wypowiedzi - list	Uczeń: - poprawnie zapisuje miejscowość i datę, - wymienia elementy listu, - podejmuje próbę napisania listu	Uczeń: - stosuje zwrot do adresata, - redaguje list według wzoru	Uczeń: - stosuje zwroty do adresata, - stosuje zwroty grzecznościowe, - redaguje list do kolegi	Uczeń: - stosuje różne zwroty do adresata, - dzieli tekst na akapity, - redaguje list do określonego adresata na podany temat	Uczeń: - samodzielnie zgodnie z wymogami tej formy wypowiedzi redaguje poprawny i wyczerpujący temat list
Pisanie form wypowiedzi - notatka	Uczeń: - określa, czym jest notatka i wymienia różne sposoby notowania,	Uczeń: - odróżnia różne sposoby notowania, - notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu i punktów	Uczeń: - wybiera z tekstu ważne informacje, - notuje w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu i tabeli	Uczeń: - sporządza notatkę w określonej formie, - wybiera sposób zanotowania	Uczeń: - trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie ją redaguje, zgodnie z wymogami tej formy, - odczytuje skróty: wg, nr, np., ok., m.in., r. , w. i posługuje się nimi w notatkach

Pisanie form wypowiedzi - opis przedmiotu i postaci	Uczeń: - wymienia najważniejsze elementy opisu przedmiotu i postaci, - podaje wyrazy opisujące wygląd	Uczeń: - wyszukuje w tekście informacje na temat wyglądu przedmiotu i postaci, - redaguje według wzoru opis	Uczeń: - redaguje opis przedmiotu i postaci	Uczeń: - stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję, - wydziela akapity	Uczeń: - samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący temat opis przedmiotu i postaci, unikając powtórzeń
--	--	---	--	---	---

	przedmiotu, - opisuje w 2-3 zdaniach wygląd, wielkość, kształt, kolor przedmiotu	przedmiotu			
Pisanie form wypowiedzi - plan wydarzeń	Uczeń: - określa, czym jest ramowy i szczegółowy plan wydarzeń	Uczeń: - porządkuje według chronologii plan ramowy wydarzeń	Uczeń: - redaguje odtwórczy plan ramowy wydarzeń, - przekształca czasowniki w rzeczowniki nazywające czynności	Uczeń: - rozbudowuje plan ramowy w plan szczegółowy, - stosuje odpowiedni układ graficzny	Uczeń: - samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy, redaguje poprawny ramowy i szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń

<p>Pisanie form wypowiedzi - opowiadanie twórcze i odtwórcze</p>	<p>Uczeń: - określa , czym są opowiadanie, baśń i legenda i wymienia ich części, - podejmuje próbę pisania opowiadania, zachowując kolejność wydarzeń</p>	<p>Uczeń: - pisze opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję, - redaguje opowiadanie, zgodnie z planem</p>	<p>Uczeń: - pisze poprawne opowiadanie, pod względem chronologii i kompozycji , popołniając nieliczne błędy językowe i w zakresie zapisu</p>	<p>Uczeń: - pisze poprawne opowiadanie odtwórcze i twórcze, wydzielając akapity</p>	<p>Uczeń: - samodzielnie, zgodnie z wymogami gatunku pisze poprawne opowiadanie, unikając powtórzeń, z urozmaiconą narracją</p>
<p>Pisanie form wypowiedzi - zaproszenie, - podziękowanie, - ogłoszenie</p>	<p>Uczeń: - wymienia najważniejsze elementy zaproszenia, podziękowania,</p>	<p>Uczeń: - redaguje zaproszenie, ogłoszenie lub podziękowanie według wzoru,</p>	<p>Uczeń: - redaguje zaproszenie, ogłoszenie lub podziękowanie - stosuje zwroty do</p>	<p>Uczeń : - redaguje zaproszenie, ogłoszenie lub podziękowanie, uwzględniając konieczne elementy,</p>	<p>Uczeń : -samodzielnie i poprawnie redaguje zaproszenie, ogłoszenie lub podziękowanie, nadając mu ciekawą formę</p>
	<p>ogłoszenia, - podejmuje próbę napisania zaproszenia, podziękowania lub ogłoszenia</p>	<p>- poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia</p>	<p>adresata i charakterystyczne sformułowania, - stosuje zwroty grzecznościowe, - pisze krótko, zwięźle, konkretnie</p>	<p>- stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny</p>	

Pisanie form wypowiedzi - dialog	Uczeń: - wskazuje dialog w tekście, - podejmuje próbę napisania dialogu	Uczeń: - uzupełnia dialog odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi	Uczeń: - pisze dialog na zadany temat, - dobiera synonimy do czasowników: powiedzieć, mówić	Uczeń: - poprawnie redaguje dialog na określony temat, unikając powtórzeń	Uczeń: - samodzielnie, zgodnie z wymogami gatunku redaguje dialog stosując bogate słownictwo i poprawna znaki interpunkcyjne
Nauka o języku - fonetyka	Uczeń: - wymienia litery w kolejności alfabetycznej, - dzieli wyrazy na sylaby	Uczeń: - porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej, - poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, - odróżnia głoski od liter	Uczeń: - określa liczbę liter i głosek w podanych wyrazach, - poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii, - odróżnia samogłoski i spółgłoski	Uczeń: - bezbłędnie odróżnia samogłoski i spółgłoski	Uczeń: - wykorzystuje tę wiedzę w poprawnym i sprawnym korzystaniu ze słowników i katalogów
Nauka o języku - akt komunikacji	Uczeń: - wskazuje nadawcę i odbiorcę komunikatu, - odczytuje najczęściej występujące znaki graficzne i	Uczeń: - odróżnia komunikaty słowne, graficzne i dźwiękowe, - odczytuje znaki graficzne i symbole, - poprawnie	Uczeń: - odczytuje informacje przekazywane za pomocą gestów i mimiki	Uczeń: - przekazuje określone informacje za pomocą odpowiednich gestów i mimiki	Uczeń: - projektuje znaki graficzne przekazujące określone informacje

	symbole - nazywa zwroty grzecznościowe	posługuje się zwrotami grzecznościowymi			
--	---	---	--	--	--

<p>Nauka o języku- znaki interpunkcyjne</p>	<p>Uczeń: - wskazuje znaki interpunkcyjne: kropkę, pytajnik, wykrzyknik, cudzysłów, - stosuje te znaki w wypowiedzeniach, - wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu</p>	<p>Uczeń: - poprawnie stosuje te znaki w redagowanych rzez siebie tekstach, - stosuje zasady użycia przecinka przed podanymi spójnikami, stawia przecinek między wyrazami stanowiącymi wyliczenie, - zapisuje tytuły utworów w cudzysłowach, - zna zasady stosowania kursywy w tekście pisanym na komputerze</p>	<p>Uczeń: - stosuje poprawną odmianę rzeczowników nazywających znaki interpunkcyjne (zwłaszcza rzeczownika „cudzysłów”)</p>	<p>Uczeń: - określa różnice w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego, - stosuje kursywę zamiennie cudzysłowem w tekście pisanym na komputerze</p>	<p>Uczeń: - redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne</p>
<p>Nauka o języku – części mowy rzeczownik, przymiotnik, czasownik, przysłówek, przymimek, spójnik</p>	<p>Uczeń: - wskazuje rzeczownik, - podaje liczby, rodzaj i przypadek rzeczownika - wskazuje przymiotnik,</p>	<p>Uczeń: - określa rodzaj rzeczownika, - odmienia rzeczownik przez liczby i przypadki - odmienia przymiotnik przez</p>	<p>Uczeń: - stosuje rzeczowniki w odpowiednich formach, - stosuje przymiotniki w odpowiednich</p>	<p>Uczeń: - określa przypadek i liczbę danego rzeczownika, - określa przypadek, rodzaj i liczbę danego przymiotnika, - określa rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i mnogiej,</p>	<p>Uczeń: - rozpoznaje rodzaj rzeczowników sprawiających trudności (np. pomarańcza) - poprawnie używa różnych form rzeczowników i przymiotników, a w razie wątpliwości korzysta ze</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - podaje liczby, przypadki, osoby i rodzaje przymiotnika - wskazuje czasowniki, - podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika, - wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym, - określa bezokolicznik jak formę nieosobową czasownika, - wskazuje przysłówki wśród innych części mowy, - wskazuje przyimki wśród innych części mowy, - wskazuje spójniki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> liczby i przypadki, - wypisuje z tekstu rzeczowniki wraz z określającymi je przymiotnikami, - odmienia czasowniki przez liczby, rodzaje i osoby, - odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym, - rozpoznaje bezokolicznik - określa rodzaj czasownika, - wyszukuje przysłówki w tekście, - rozpoznaje przysłówki pochodzące od przymiotników, - wyszukuje przyimki w tekście, - wskazuje wyrażenia przyimkowe, - wyszukuje spójniki w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> formach, - odróżnia przymiotniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym, - stosuje czasowniki w odpowiednich formach, - określa osobę, liczbę i rodzaj czasownika, - odróżnia formę osobową od nieosobowej, - tworzy przysłówki od przymiotników, - posługuje się przysłówkami w zdaniu, - rozpoznaje wyrażenia przyimkowe, - uzupełnia wypowiedź pisemną odpowiednimi spójnikami 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach, - tworzy poprawne formy trudnych czasowników, - określa osobę, rodzaj i liczbę danego czasownika, - używa bezokoliczników w wypowiedzi - przekształca teksty pisane w czasie teraźniejszym na teksty pisane w czasie przeszłym lub przyszłym, - stosuje formy prostą i złożoną czasowników w czasie przyszłym, - określa znaczenie przysłówków w zdaniu, - dostrzega związek między przysłówkiem a czasownikiem, - określa znaczenie przyimków w zdaniu, - rozróżnia wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas, - określa znaczenie spójników w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> słownika - opisuje szkolnego kolegę, używając przymiotników, - używa poprawnego sformułowania <i>ubieram się w płaszc</i> - odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników, - redaguje tekst z wykorzystaniem różnych, celowo dobranych przysłówków, - redaguje tekst z wykorzystaniem wyrażen przyimkowych, - redaguje tekst z wykorzystaniem spójników
--	---	--	--	--	---

<p>Nauka o języku- części zdania podmiot i orzeczenie</p>	<p>Uczeń: - podaje nazwy głównych części zdania</p>	<p>Uczeń: - wskazuje podmiot jako wykonawcę czynności - wskazuje orzeczenie jako określenie czynności lub stanu</p>	<p>Uczeń: - wskazuje podmiot i orzeczenie w podanych zdaniach</p>	<p>Uczeń: - rozpoznaje główne części zdania w tekście</p>	
<p>Nauka o języku – zdanie i równoważnik zdania, - zdania pojedyncze i złożone, - zdanie pojedyncze rozwinęte i nierozwinęte, - zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące</p>	<p>Uczeń: - określa, czym jest równoważnik zdania - odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, - odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinęte od zdania pojedynczego rozwinętego, - rozdziela zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące</p>	<p>Uczeń: - odróżnia zdanie od równoważnika zdania, - wskazuje zdania składowe w zdaniu złożonym, - wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym rozwinętym, - buduje poprawnie zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące</p>	<p>Uczeń: - przekształca równoważniki zdania w zdania, - układa zdania złożone ze zdań pojedynczych, - rozwija zdania nierozwinęte w zdania rozwinęte, - przekształca zdania oznajmujące w pytające</p>	<p>Uczeń: - przekształca zdania w równoważniki zdania i odwrotnie, - stosuje odpowiednie spójniki, łączące zdania pojedyncze w zdania złożone, - buduje zdania pojedyncze rozwinęte, - przekształca zdania rozkazujące tak, by wyrażały prośbę</p>	<p>Uczeń: - stosuje poprawnie różne rodzaje zdań w zależności od zamierzonego celu</p>

Nauka o języku- zasady ortograficzne	Uczeń: - wymienia zasady ortograficzne pisowni ó i u, - poprawnie zapisuje wyrazy	Uczeń: - stosuje zasady ortograficzne pisowni ó i u, - tworzy formy pokrewne i	Uczeń: - poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na : -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec,	Uczeń: - poprawnie zapisuje wyrazy z ó niewymiennym, - poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach,	Uczeń: - samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego, - poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy z trudnością
---	---	--	--	---	---

	<p>zakończone na –ów, -ówka, -ówna,</p> <p>- wymienia zasady ortograficzne pisowni rz i ż, - poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na –arz, -erz, -mistrz, -mierz,</p> <p>- wymienia zasady ortograficzne pisowni ch i h, - zapisuje poprawnie wyrazy z ch na końcu wyrazu,</p> <p>- wymienia zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami, - wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów, a także</p>	<p>poprawnie zapisuje wyrazy z ó wymiennym,</p> <p>- stosuje zasady ortograficzne pisowni rz i ż, - poprawnie zapisuje wyrazy z ż po l, ł, r, n,</p> <p>- stosuje zasady ortograficzne pisowni ch i h, - poprawnie zapisuje wyrazy z h w środku wyrazu, - stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami, - stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów, a także nazw państw, miast dzielnic, regionów,</p>	<p>- korzysta ze słownika ortograficznego, - tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż wymiennym,</p> <p>- tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z h wymieniającym się na g, z, ż,</p> <p>- poprawnie zapisuje wyrazy z przeczeniem <i>nie</i>, - poprawnie zapisuje imiona, nazwiska, przydomki, przezwiska, tytuły książek, filmów, programów, dzieł sztuki,</p> <p>- poprawnie zapisuje nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów, miast, dzielnic i wsi</p>	<p>- poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż niewymiennym, - zapisuje poprawnie wyrazy z h niewymiennym, - poprawnie zapisuje małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych</p>	<p>ortograficzną ó, u, rz, ż, ch, h - układa krótkie, zabawne historyjki, używając wyrazów z trudnością ortograficzną - zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnością ortograficzną związaną z zasadą pisowni przeczenia <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami,</p> <p>- poprawnie zapisuje wszystkie podane wyrazy – według zasad pisowni małą i wielką literą omawianych na lekcji</p>
--	--	---	---	--	--

		mieszkańców			
--	--	-------------	--	--	--

	nazw państw, miast dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów; - wymienia zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi	państw i regionów; - stosuje zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi			
--	---	---	--	--	--

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 5.

	<i>Wymagania podstawowe</i>		<i>Wymagania ponadpodstawowe</i>		
Zagadnienia	<u>Ocena dopuszczająca</u>	<u>Ocena dostateczna</u> <u>Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:</u>	<u>Ocena dobra</u> <u>Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:</u>	<u>Ocena bardzo dobra</u> <u>Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:</u>	<u>Ocena celująca</u> <u>Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</u>

<p>Kształcenie literackie i kulturowe - wiersz</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna treść tekstów obowiązkowych, - czyta głośno wiersz, - wymienia bohaterów wiersza, - określa osobę mówiącą w wierszu, - wyjaśnia pojęcie podmiot liryczny, - wyjaśnia pojęcie adresat utworu, - definiuje wers i strofę, - odtwarza wiersz z pamięci, - wskazuje rymy, epitety, - wyjaśnia, czym jest rym, wers, refren, epitet, ożywienie, porównanie, pytanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna treść i problematykę utworów obowiązkowych, czyta wiersz głośno, wyraźnie, - przedstawia bohaterów utworu, - przedstawia osobę mówiącą (podmiot liryczny) w wierszu, - przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu, - wskazuje adresata utworu, - wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata, - odczytuje strofę, dzieląc wyrazy na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa, - określa temat wiersza, - określa 2-3 cechy bohaterów wiersza i podmiotu lirycznego, - opowiada w 2-3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu, - wypisuje z wiersza przykłady rymów, - porównuje rytm w dwóch dowolnie wybranych strofach, - wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją, - wymienia uczucia, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację, - opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu, a także o bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach, - opisuje zachowanie bohaterów utworu i wyraża swoją opinię na ten temat, - porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi, - opisuje adresata utworu,- nazywa uczucia, jakie wyraża utwór i wskazuje odpowiednie cytaty, - wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, - deklamuje wiersz, odpowiednio modulując 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze wiersza, - tworzy poetyckie określenia dla elementów świata przedstawionego na zdjęciach, - wymyśla własne przykłady ożywienia i przenośni, - układa pytania retoryczne i porównania opisujące zjawiska przyrody, - układa własne propozycje wyrazów rymujących się, - omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, - określa nastrój i uzasadnia swoją wypowiedź, odwołując się do elementów utworu, - rysuje ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład
---	---	--	--	---	--

	<p>retoryczne, przerośnia, piosenka - potrafi zdefiniować piosenkę</p>	<p>sylaby, - wskazuje w tekście wiersza wers, rym, strofę, epitet, porównanie, ożywienie, refren, pytanie retoryczne, przerośnię, - wygłasza wiersz z pamięci, - określa nastrój wiersza -potrafi wskazać cechy piosenki</p>	<p>jakie wyraża utwór - wskazuje w tekście wiersza wers, rym, strofę, epitet, porównanie, ożywienie, refren, pytanie retoryczne, przerośnię, - określa nastrój wiersza - potrafi określić cechy piosenki</p>	<p>głos i dokonując interpretacji głosowej, - proponuje własne epitety, - wskazuje w tekście ożywienie, przerośnię, pytanie retoryczne oraz porównanie i wyjaśnia ich funkcję, - wyjaśnia, na czym polegają rytm utworu, - objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych wspólnie • wyjaśnić różnice między wierszem a piosenką</p>	<p>intersemiotyczny) - potrafi zredagować prostą piosenką -określa funkcję pytań retorycznych w wierszu</p>
--	--	--	--	---	---

<p>Kształcenie literackie i kulturowe – proza</p> <p>i</p> <p>publicystyka</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna treść tekstów obowiązkowych, - czyta ze zrozumieniem głośno - wymienia bohaterów utworu, - wymienia wydarzenia przedstawione w utworze, - definiuje pojęcie narratora, - określa narratora, - określa, czym jest opowiadanie i wymienia jego części, - opowiada ustnie, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna treść i problematykę utworów obowiązkowych, - czyta ze zrozumieniem głośno i cicho, - czyta z podziałem na role, - wyszukuje w tekście określone informacje, - przedstawia bohaterów utworu, - wskazuje postacie fantastyczne i realistyczne, - przedstawia miejsce i czas 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem głośno, wyraźnie z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych oraz cicho, - określa temat tekstu, np. artykułu, - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze, - określa 2-3 cechy bohatera, - przedstawia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej - wyraża swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - określa uczucia bohaterów - bierze aktywny udział w rozmowie - czyta ze zrozumieniem głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację, - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze, - określa cechy bohaterów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze, a w przypadku autorów lektur obowiązkowych także o innych utworach autora, - wyjaśnia pojęcia występujące w tekście, - ciekawie opowiada o wydarzeniach przedstawionych w utworze, - wyraża swój sąd o bohaterze utworu i jego zachowaniu - porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, - wyjaśnia znaczenie wskazanych stałych związków wyrazowych i stosuje je w zdaniach
---	---	--	---	---	---

	<p>zachowując kolejność wydarzeń, - definiuje legendę, baśń i mit - rozdziela wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne, - wymienia najbardziej znanych autorów baśni - wymienia bogów greckich - wymienia atrybuty bogów greckich, nazywa uczucia: smutek, rozpacz, żal, samotność, tęsknota - wymienia mity omawiane podczas zajęć (o Korze, Syzyfie, Heraklesie, Ariadnie i Ikarze) -definiuje powieść przygodową - definiuje nowelę -definiuje punkt kulminacyjny - określa, czym jest puenta</p>	<p>wydarzeń, - formułuje 2-3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze, -podaje nazwy określające narratora uczestniczącego w wydarzeniach i nieuczestniczącego w wydarzeniach, - wymienia charakterystyczne cechy opowiadania, legendy, baśni, - opowiada ustnie zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi, - wskazuje wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne, - wymienia miejsca realistyczne występujące w utworze, - opowiada swój ulubiony mit - zna treść mitów</p>	<p>sytuację, w której znalazł się bohater, - określa osobę opowiadającą o wydarzeniach, - wyraża w 2-3 zdaniach swoją opinię o lekturze, - wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania, legendy, baśni i mitu - zna najbardziej znanych bohaterów mitów - opisuje Olimp i jego mieszkańców - rozróżnia mity omawiane podczas zajęć, - określa tekst jako powieść przygodową - wskazuje w tekście 2 charakterystyczne cechy noweli - wskazuje w utworze punkt kulminacyjny - wskazuje w utworze puentę, - wyjaśnia kontekst historyczny utworu i podaje skojarzenia związane</p>	<p>utworu i ich relacje, - przedstawia swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu, - porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, - porównuje opisywane w tekście miejsca ze znanymi mu z własnego życia, - wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, puentę, itp. - wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania, - wyjaśnia morał płynący z opowieści, baśni, itp. - rozpoznaje czytany utwór jako legendę, baśń lub mit i wskazuje w nim charakterystyczne cechy, - opowiada w ciekawy sposób ulubiony mit - określa cechy mieszkańców Olimpu i przedstawia ich relacje - wyraża swój sąd o bohaterach mitów greckich i ich zachowaniu -podaje różne przykłady powieści przygodowej - rozpoznaje czytany utwór</p>	<p>- samodzielnie formułuje zasady dobrego zachowania, - przedstawia pomysły na spędzanie wolnego czasu, - układa własne anagramy, - opowiada w ciekawy sposób o własnych doświadczeniach i uczuciach, związanych z tematyką poznanych tekstów, - przygotowuje w wybranej formie (plakat, film, prezentacja) interesujące informacje o swojej szkole dla rówieśników z innych krajów, - projektuje i rysuje atrybuty dla siebie i kilku najbliższych osób • wyszukuje w <i>Słowniku mitów i tradycji kultury</i> Władysława Kopalińskiego informacje o Olimpie i Hadesie, - wypowiada się w wyczerpujący sposób na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury, - opisuje ustnie elementy świata przedstawionego i wyjaśnia, na czym polega ich wyjątkowość, - korzystając z różnych źródeł, wyszukuje informacje</p>
--	--	---	---	---	---

			z historią Polski w okresie		o historii powstania świata
--	--	--	-----------------------------	--	-----------------------------

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze nawiązującym do historii Polski, - definiuje tekst publicystyczny, - definiuje gazetę i czasopismo - wymienia swoje ulubione czasopismo - potrafi odczytać tytuł, numer i datę wydania, - wymienia osoby tworzące gazety i czasopisma -określić, czym są nagłówek, lid 	<p>omawianych podczas lekcji - wymienia cechy powieści przygodowej - wymienia charakterystyczne cechy noweli' - zna wydarzenia z historii Polski przedstawione w utworze, - podaje skojarzenia związane z historią Polski w okresie II wojny światowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje tekst publicystyczny - wskazuje rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się - poprawnie zapisuje tytuły czasopism - wskazuje w wybranym artykule nagłówek, lid, fakty, opinie 	<p>II wojny światowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia tekst publicystyczny od tekstu literackiego, - odróżnia fakty od opinii, - poprawnie zapisuje tytuły czasopism - wskazuje w wybranym artykule nagłówek, lid, fakty, opinie 	<p>jako nowelę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy noweli</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia, jak rozumie puentę utworu - porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi, <p>-określa cechy bohaterów utworu dokumentalnego i objaśnia ich relacje, - określa cechy tekstu publicystycznego</p>	<p>według mitologii słowiańskiej lub chińskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje opowiadanie twórcze o tym, skąd się wzięł np. śnieg, grad, huragan, - wyjaśnia przyczyny popularności mitów, - rysuje ilustracje do mitów i uczestniczy w „Uczcie bogów na Olimpie”(przygotowuje prezentację jednego z bogów greckich), - proponuje inny tytuł dla fragmentu tekstu, - wyjaśnia, czym charakteryzuje się język utworu - pracując w grupie, przygotowuje spis książek opowiadających o II wojnie światowej z perspektywy dziecka -analizuje styl tekstu publicystycznego, - prezentuje zawartość wybranego czasopisma, np. <i>Victor Junior</i> - przygotowuje artykuł do gazetki szkolnej -określa wady i zalety czasopism drukowanych i w wersji on-line
--	--	---	---	--	--

Kształcenie literackie i	Uczeń: - wymienia kolory	Uczeń: - prezentuje	Uczeń: - określa dominujące	Uczeń: - określa elementy	Uczeń: - określa nastrój obrazu i
kulturowe - dzieło sztuki: obraz	znajdujące się na obrazie, - wymienia przedmioty i postacie występujące na obrazie, - wymienia elementy pejzażu przedstawione na obrazie	elementy przedstawione na obrazie, - wymienia elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie, - określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie, - odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury - dostrzega i nazywa scenę rodzajową	na obrazie kolory, - opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, - określa źródło światła i ruch, - nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, - określa nastrój, jaki wywołuje obraz - opisuje w 2–3 zdaniach gesty i mimikę przedstawionych postaci, - nazywa 2–3 emocje wyrażone przez postacie ukazane na obrazie, - objaśnia rolę przedstawionych przedmiotów na obrazie, - układa dialog osób przedstawionych na obrazie	styczne i dynamiczne obrazu, -wymienia wartości ważne w życiu człowieka na podstawie dzieła sztuki, - opisuje pierwszy i drugi plan obrazu, - opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie, - opisuje umieszczone na obrazie elementy, - proponuje tematy rozmów postaci przedstawionych na obrazie	uczucia, jakie wywołuje oraz uzasadnia swoją wypowiedź, - przedstawia własne zdanie na temat sytuacji z obrazu, - omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch, - dokonuje przekładu intersemiotycznego: wymyśla i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie, - nadaje inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię, - wyjaśnia związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału

<p>Kształcenie literackie i kulturowe –</p> <p>dramat i spektakl teatralny, dzieło filmowe audycja radiowa</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta głośno ze zrozumieniem tekst dramatyczny z podziałem na role, - wymienia bohaterów utworu, - wymienia najważniejsze wydarzenia, - rozróżnia wydarzenia i postacie fantastyczne od realistycznych, - określa, czym jest dramat, - wymienia osoby tworzące spektakl teatralny, - definiuje gatunki filmowe, - wskazuje przykłady filmów danego gatunku filmowego, - wskazuje swój ulubiony film - wymienia osoby tworzące audycje radiowe, - wyjaśnia pojęcia: <i>emisja</i>, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem i odpowiednią artykulacją oraz uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, - przedstawia bohaterów, miejsce i czas wydarzeń, - formułuje 2-3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze, - wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne, - wskazuje tekst główny i tekst poboczny, - przedstawia osoby tworzące spektakl teatralny i opisuje ich pracę, - przedstawia 2-3 zasady kulturalnego zachowania się w teatrze, - wskazuje dialog i monolog, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach występujących w utworze, - określa cechy dramatu, - określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem, - opowiada w kilku zdaniach o swojej wizycie w teatrze, używając słownictwa związanego z teatrem, - odczytuje informacje z plakatu teatralnego, - określa cechy dramatu (podział na akty i sceny) - wskazuje przykłady filmów z każdego gatunku filmowego - prezentuje swój ulubiony gatunek filmowy, - wypowiada się na temat swojej ulubionej audycji radiowej - w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w ciekawy sposób opowiada o wydarzeniach występujących w utworze, - określa cechy bohaterów, - opisuje bohaterów, - wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu, - określa cechy dramatu (tekst główny i tekst poboczny, podział na akty i sceny), - przedstawia morał płynący z przedstawienia, - opowiada w ciekawy sposób o swojej wizycie w teatrze, swobodnie używając słownictwa związanego z teatrem, - przedstawia zasady kulturalnego zachowania się w teatrze, - planuje grę aktorską i projektuje dekoracje, kostiumy i rekwizyty do przedstawienia, - określa charakterystyczne cechy poszczególnych gatunków filmowych, - prezentuje swój ulubiony gatunek filmowy i uzasadnia swoje zdanie, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze, - pracując w grupie planuje scenografię, rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny, - pracując w grupie przygotowuje inscenizację przedstawienia, - wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego, filmu - wymyśla sposoby wykorzystania różnych przedmiotów codziennego użytku w teatrze, - wymienia kilka nazwisk współczesnych twórców teatralnych, - przygotowuje plakat teatralny do szkolnego przedstawienia dowolnej baśni lub mitu, - redaguje wypowiedź na temat swojego ulubionego gatunku filmowego, - korzystając z internetu, ustala dni i godziny nadawania audycji radiowych dla dzieci i młodzieży w dowolnej stacji radiowej, - podaje przykłady innych adaptacji filmowych i teatralnych,
--	--	---	--	---	--

	<i>ramówka, program cykliczny - definiuje adaptację</i>		wypowiedzi	-opowiadać o swojej	
--	---	--	------------	---------------------	--

	<p>teatralną i filmową</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje elementy plakatu teatralnego, - rozróżnia gatunki filmowe - przedstawia swój ulubiony film lub gatunek filmowy, - wymienia osoby tworzące audycje radiowe i określić ich pracę, - używa w zdaniach pojęć: <i>emisja, ramówka, program cykliczny</i> - wymienia charakterystyczne cechy adaptacji filmowej i teatralnej 	<p>posługuje się pojęciami: <i>emisja, ramówka, program cykliczny,</i></p> <p>- wyjaśnia pojęcie <i>adaptacja i ekranizacja</i></p>	<p>wizycie w kinie, - przedstawia zasady kulturalnego zachowania się w kinie,</p> <p>-ciekawie opowiada o swojej ulubionej audycji radiowej,</p> <p>- wskazuje podobieństwa i różnice między radiem a telewizją,</p> <p>-podaje przykłady innych adaptacji filmowych i teatralnych</p>	<p>Wskazuje ekranizacje powieści młodzieżowych.</p>
--	----------------------------	--	---	--	---

<p>Samokształceni e</p>	<p>Uczeń: - rozpoznaje tekst informacyjny, - definiuje na podstawie słownika frazeologicznego przysłowie i związek frazeologiczny, - wskazuje elementy hasła encyklopedycznego, - wyszukuje wyrazy bliskoznaczne w słowniku synonimów,</p>	<p>Uczeń: - odczytuje wyrazy i definicje wyrazów ze zrozumieniem, - odczytuje sens przenośny związków frazeologicznych i przysłów, - odróżnia tekst informacyjny od tekstu literackiego, • określa elementy hasła,</p>	<p>Uczeń: - odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe, - określa cechy tekstu informacyjnego, - określa, pod jakimi hasłami należy szukać określonych informacji, -- wyszukuje wskazane hasła w encyklopedii tradycyjnej,</p>	<p>Uczeń: - trafnie dobiera wyrazy bliskoznaczne i frazeologizmy, - podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słowników, - sporządza notatkę na podstawie samodzielnie wyszukanych informacji, - wyszukuje wskazane hasła w encyklopedii online -korzysta z encyklopedii</p>	<p>Uczeń: - samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika synonimów, słownika języka polskiego, słownika frazeologicznego i słownika ortograficznego w wersji papierowej, a także korzysta z ich wersji internetowych, - korzysta ze "Słownika Mitów i Tradycji Kultury" W. Kopalińskiego i leksykonów nt. mitologii greckiej, -samodzielnie korzysta z</p>
------------------------------------	--	--	--	---	--

	<p>- wyszukuje wyrazy w słowniku języka polskiego i słowniku ortograficznym, - wyszukuje w bibliotece lub internecie potrzebne informacje - czyta lektury uzupełniające i przygotowuje ich prezentację</p>	<p>encyklopedycznego • odczytuje skróty stosowane w encyklopedii</p>	<p>- objaśnia, czym jest Wikipedia - określa różnice między encyklopedią PWN a wolną encyklopedią - wyszukuje określone hasła w Wikipedii</p>	<p>tradycyjnej i on-line, - wyjaśnia, z jakiej encyklopedii lepiej korzystać i uzasadnić swoje zdanie, - zapisuje pozyskane informacje na różne sposoby - wyszukuje określone informacje w Wikipedii -sporządza notatkę w określonej formie na temat kryteriów, które musi spełniać artykuł w Wikipedii - wyjaśnia, dlaczego warto korzystać z Wikipedii i uzasadnia swoje zdanie</p>	<p>encyklopedii tradycyjnej i online, wyszukując potrzebne informacje, - zbiera informacje na temat encyklopedii znajdujących się w bibliotece szkolnej, - samodzielnie korzysta z Wikipedii, porównuje hasła z wersją papierową i zauważa różnice, - przedstawia zalety i wady popularności kanałów YouTube</p>
--	--	--	---	---	--

<p>Pisanie form wypowiedzi</p> <p>- list -sms -e-mail</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje miejscowość i datę, - wymienia elementy listu, - podejmuje próbę napisania listu, smsa i, e-maila 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje zwrot do adresata, - redaguje list według wzoru, - redaguje komunikatywny SMS i e- mail do kolegi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje zwroty do adresata, - stosuje zwroty grzecznościowe, - redaguje list do kolegi, - redaguje komunikatywny SMS, - poprawnie redaguje e -maila do kolegi -zapisuje adres emailowy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje różne zwroty do adresata, - dzieli tekst na akapity,- redaguje list do określonego adresata na podany temat, - potrafi właściwie zaadresować e- maila, - poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym redaguje sms i e-mail, - podaje różnice między językiem młodzieżowym a 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie zgodnie z wymogami tej formy wypowiedzi redaguje poprawny i wyczerpujący temat list, - bezbłędnie redaguje emaila do osoby dorosłej lub instytucji
---	---	---	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> -stosuje zasady pisania listów elektronicznych - określa temat wiadomości -stosuje zwroty do adresata i zwroty pożegnalne -informuje odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku listów zgodnie z etykietą językową 	<p>językiem literackim na podstawie sms-a, e-maila</p>	
--	--	--	--	--	--

<p><i>Pisanie form wypowiedzi</i> - notatka</p>	<p>Uczeń: - określa, czym jest notatka i wymienia różne sposoby notowania,</p>	<p>Uczeń: - odróżnia różne sposoby notowania, - notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu i punktów</p>	<p>Uczeń: - wybiera z tekstu ważne informacje, - notuje w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu i tabeli</p>	<p>Uczeń: - sporządza notatkę w określonej formie, - wybiera sposób zanotowania</p>	<p>Uczeń: - trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie ją redaguje, zgodnie z wymogami tej formy, - odczytuje skróty: wg, nr, np.,ok., m.in., r. , w. i posługuje się nimi w notatkach</p>
<p><i>Pisanie form wypowiedzi</i> - opis przedmiotu i krajobrazu</p>	<p>Uczeń: - wymienia najważniejsze elementy opisu przedmiotu, - podaje wyrazy opisujące wygląd przedmiotu, - opisuje w 2-3 zdaniach wygląd, wielkość, kształt, kolor przedmiotu, - wymienia</p>	<p>Uczeń: - wyszukuje w tekście informacje na temat wyglądu przedmiotu, - redaguje według wzoru opis przedmiotu, - dobiera wyrazy bliskoznaczne, - dobiera przymiotniki</p>	<p>Uczeń: - redaguje opis przedmiotu, - redaguje opis krajobrazu - stosuje sformułowania określające położenie i ukształtowanie terenu oraz rozmieszczenie</p>	<p>Uczeń: - stosuje w opisie przedmiotu odpowiednią kompozycję, - wydziela akapity, - redaguje opis krajobrazu, zachowując poszczególne elementy: informacje ogólne, rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu, emocje wywołane widokiem</p>	<p>Uczeń: - samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący temat opis przedmiotu, unikając powtórzeń, - samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi redaguje opis krajobrazu, unikając powtórzeń i zachęcając innych do odwiedzenia</p>

	najważniejsze elementy opisu krajobrazu - wymienia wyrazy opisujące wygląd krajobrazu - opisuje ustnie krajobraz w 2–3 zdaniach	określające kolory, kształty, -redaguje opis krajobrazu według wzoru, -wydziela akapity w wypowiedzi pisemnej	poszczególnych elementów krajobrazu - stosuje odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej	-wyraża emocje wywołane widokiem	opisywanego miejsca
Pisanie form wypowiedzi - plan wydarzeń	Uczeń: - określa, czym jest ramowy i szczegółowy plan wydarzeń	Uczeń: - porządkuje według chronologii plan ramowy wydarzeń	Uczeń: - redaguje odtwórczy plan ramowy wydarzeń, - przekształca czasowniki w rzeczowniki nazywające czynności	Uczeń: - rozbudowuje plan ramowy w plan szczegółowy, - stosuje odpowiedni układ graficzny	Uczeń: - samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy, redaguje poprawny ramowy i szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń
Pisanie form wypowiedzi - opowiadanie odtwórcze i twórcze z dialogiem sprawozdanie z wydarzenia, filmu i spektaklu	Uczeń: - określa, czym są opowiadanie, baśń i legenda i wymienia ich części, - podejmuje próbę pisania opowiadania z dialogiem zachowując kolejność wydarzeń i sprawozdanie zgodnie z planem	Uczeń: - pisze opowiadanie z dialogiem, baśń, legendę, mit i sprawozdanie zachowując kolejność wydarzeń i trójdzelną kompozycję, - redaguje opowiadanie, i sprawozdanie zgodnie z planem	Uczeń: - pisze poprawne opowiadanie z dialogiem oraz sprawozdanie pod względem chronologii i kompozycji, popełniając nieliczne błędy językowe i w zakresie zapisu	Uczeń: - pisze poprawne pod kątem językowym i pod względem formy opowiadanie odtwórcze z dialogiem i twórcze, sprawozdanie wydzielaając akapity	Uczeń: - samodzielnie i zgodnie z wymogami gatunku pisze poprawne opowiadanie twórcze z dialogiem, sprawozdanie unikając powtórzeń, z bogatym słownictwem

Pisanie form wypowiedzi	Uczeń: - wymienia najważniejsze	Uczeń: - redaguje zaproszenie,	Uczeń: - redaguje zaproszenie,	Uczeń : - redaguje zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie	Uczeń : -samodzielnie i poprawnie redaguje zaproszenie,
- zaproszenie, - podziękowanie, -ogłoszenie -dedykacja	elementy zaproszenia, podziękowania, ogłoszenia, dedykacji - podejmuje próbę napisania zaproszenia, podziękowania lub ogłoszenia i dedykacji	ogłoszenie, podziękowanie i dedykację według wzoru, - poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia	ogłoszenie, podziękowanie i dedykację - stosuje zwroty do adresata i charakterystyczne sformułowania, - stosuje zwroty grzecznościowe, - pisze krótko, zwięźle, konkretnie	i dedykację, uwzględniając konieczne elementy, - stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny	ogłoszenie, podziękowanie i dedykację, nadając mu ciekawą formę
Pisanie form wypowiedzi - dialog	Uczeń: - wskazuje dialog w tekście, - podejmuje próbę napisania dialogu	Uczeń: - uzupełnia dialog odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi	Uczeń: - pisze dialog na zadany temat, - dobiera synonimy do czasowników: powiedzieć, mówić	Uczeń: - poprawnie redaguje dialog na określony temat, unikając powtórzeń	Uczeń: - samodzielnie, zgodnie z wymogami gatunku redaguje dialog stosując bogate słownictwo i poprawna znaki interpunkcyjne
Nauka o języku - fonetyka	Uczeń: - wymienia litery w kolejności alfabetycznej, - dzieli wyrazy na sylaby	Uczeń: - porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej, - poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, - odróżnia głoski od liter	Uczeń: - określa liczbę liter i głosek w podanych wyrazach, - poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii, - odróżnia samogłoski i spółgłoski	Uczeń: - bezbłędnie odróżnia samogłoski i spółgłoski	Uczeń: - wykorzystuje tę wiedzę w poprawnym i sprawnym korzystaniu ze słowników i katalogów

<p>Nauka o języku- znaki interpunkcyjne</p>	<p>Uczeń: - wskazuje znaki interpunkcyjne: kropkę, pytajnik, wykrzyknik, cudzysłów, - stosuje te znaki w wypowiedzeniach,</p>	<p>Uczeń: - poprawnie stosuje te znaki w redagowanych przez siebie tekstach, - stosuje zasady użycia przecinka przed podanymi</p>	<p>Uczeń: - stosuje poprawną odmianę rzeczowników nazywających znaki interpunkcyjne (zwłaszcza rzeczownika</p>	<p>Uczeń: - określa różnice w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego, - stosuje kursywę zamiennie z cudzysłowem w tekście pisany na</p>	<p>Uczeń: - redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne</p>
--	---	---	---	---	---

	<p>- wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu - podaje zasady użycia wielokropka</p>	<p>spójnikami, stawia przecinek między wyrazami stanowiącymi wyliczenie, - zapisuje tytuły utworów w cudzysłowach, - zna zasady stosowania kursywy w tekście pisany na komputerze, - zna zasady użycia wielokropka</p>	<p>„cudzysłów”), - poprawnie zapisuje wielokropek</p>	<p>komputerze, - poprawnie zapisuje wielokropek</p>	
--	--	--	---	---	--

<p>Nauka o języku – części mowy rzeczownik, przymiotnik, czasownik, przysłówek, przyimek, spójnik liczebnik</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje rzeczownik, - podaje liczby, rodzaj i przypadek rzeczownika - wskazuje przymiotnik, - podaje liczby, przypadki, osoby i rodzaje przymiotnikastopniuje przymiotniki i przysłówki - wskazuje czasowniki, - podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa rodzaj rzeczownika, - odmienia rzeczownik przez liczby i przypadki - odmienia przymiotnik przez liczby i przypadki, - wypisuje z tekstu rzeczowniki wraz z określającymi je przymiotnikami, - stopniuje przymiotniki i przysłówki - odmienia czasowniki przez liczby, rodzaje i osoby, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje rzeczownikiw odpowiednich formach, - stosuje przymiotnikiw odpowiednich formach, - odróżnia przymiotniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym, - stosuje czasowniki w odpowiednich formach, - określa osobę, liczbę i rodzaj czasownika, - odróżnia formę osobową od 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa przypadek i liczbę danego rzeczownika, - określa przypadek, rodzaju liczbę danego przymiotnika, - określa rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i mnogiej, - poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach, - tworzy poprawne formy trudnych czasowników, - określa osobę, rodzaj i liczbę danego czasownika, - używa bezokoliczników w wypowiedzi - przekształca teksty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje rodzaj rzeczowników sprawiających trudności (np. pomarańcza) - poprawnie używa różnych form rzeczowników i przymiotników, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika - opisuje szkolnego kolegę , używając przymiotników, - używa poprawnego sformułowania <i>ubieram się w płaszc</i> - odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch
--	--	--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym, - określa bezokolicznik jak formę nieosobową czasownika, - wskazuje przysłówki wśród innych części mowy, - wskazuje przyimki wśród innych części mowy, - wskazuje spójniki wśród innych części mowy, - wskazuje liczebniki wśród innych części mowy - definiuje liczebniki główne i porządkowe 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym, - rozpoznaje bezokolicznik - określa rodzaj czasownika, - wyszukuje przysłówki w tekście, - rozpoznaje przysłówki pochodzące od przymiotników, - wyszukuje przyimki w tekście, - wskazuje wyrażenia przyimkowe, - wyszukuje spójniki w tekście - odróżnia liczebniki główne od porządkowych -wskazuje liczebniki zbiorowe 	<ul style="list-style-type: none"> niesobowej, - tworzy przysłówki od przymiotników, -stopniuje przymiotniki i przysłówki - posługuje się przysłówkami w zdaniu, - rozpoznaje wyrażenia przyimkowe, - uzupełnia wypowiedź pisemną odpowiednimi spójnikami, - stosować poprawne formy liczebników głównych i porządkowych - stosuje poprawne formy liczebników zbiorowych 	<ul style="list-style-type: none"> pisane w czasie teraźniejszym na teksty pisane w czasie przeszłym lub przyszłym, - stosuje formy prostą i złożoną czasowników w czasie przyszłym, - określa znaczenie przysłówków w zdaniu, stopniuje przymiotniki i przysłówki - dostrzega związek między przysłówkiem a czasownikiem, - określa znaczenie przyimków w zdaniu, - rozróżnia wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas, - określa znaczenie spójników w zdaniu, - stosuje poprawne formy liczebników wielowyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> czasowników, - redaguje tekst z wykorzystaniem różnych , celowo dobranych przysłówków, - stopniuje przymiotniki i przysłówki - redaguje tekst z wykorzystaniem wyrażeń przyimkowych, - redaguje tekst z wykorzystaniem spójników, - redaguje informację o wycieczce klasowej, używając różnych liczebników w odpowiednich poprawnych formach.
<p>Nauka o języku- części zdania podmiot i orzeczenie</p> <p>podmiot szeregowy i</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje nazwy głównych części zdania, - definiuje przydawkę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje podmiot jako wykonawcę czynności i potrafi zdefiniować podmiot szeregowy i domyślny, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje i nazywa podmiot domyślny i szeregowy -wskazuje orzeczenie w podanych zdaniach, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje główne części zdania w tekście, - zaznacza przydawki na wykresach zdań pojedynczych, - zaznacza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozpoznaje grupę podmiotu i orzeczenia, -bezbłędnie rozpoznaje podmiot szeregowy i domyślny, -wyjaśnia znaczenie

				dopełnienie i	
--	--	--	--	---------------	--

<p>domyślny</p> <p>przydawka</p> <p>dopełnienie i okolicznik</p>	<p>-wymienia pytania, na które odpowiada przydawka</p> <p>-stosuje przydawki w zdaniu</p> <p>- definiuje dopełnienie</p> <p>-definiuje okolicznik</p> <p>-stosuje dopełnienie i okolicznik w zdaniu</p>	<p>- wskazuje orzeczenie jako określenie czynności lub stanu, - wskazuje przydawkę w zdaniu</p> <p>- rozpoznaje części mowy, którymi jest wyrażona przydawka - wskazuje dopełnienie w zdaniu - wskazuje okolicznik w zdaniu - rozpoznaje części mowy, którymi jest wyrażone dopełnienie</p> <p>• rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażony okolicznik</p>	<p>- ustala pytania, na które odpowiada przydawka, rozpoznaje części mowy, którymi jest wyrażona przydawka,</p> <p>- ustala, na jakie pytania odpowiada dopełnienie -ustala, na jakie pytania odpowiada okolicznik</p>	<p>okolicznik na wykresach zdań pojedynczych</p>	<p>przydawek w zdaniu -układa hasła reklamujące wybrane produkty i wyjaśnić znaczenie występujących w nich przydawek</p> <p>- bezbłędnie sporządza wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać w nich przydawki, - wyjaśnia znaczenie dopełnienia i okolicznika w zdaniu</p> <p>- bezbłędnie sporządza wykresy zdań pojedynczych i zaznacza dopełnienia i okoliczniki</p>
---	---	--	--	--	---

<p>Nauka o języku – zdanie i równoważnik zdania, - zdania pojedyncze i złożone, - zdanie pojedyncze</p>	<p>Uczeń: - określa, czym jest równoważnik zdania - odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, - odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od</p>	<p>Uczeń: - odróżnia zdanie od równoważnika zdania, - wskazuje zdania składowe w zdaniu złożonym, - wskazuje grupę podmiotu i grupę</p>	<p>Uczeń: - przekształca równoważniki zdania w zdania, - układa zdania złożone ze zdań pojedynczych, - rozwija zdania nierozwinięte w</p>	<p>Uczeń: - przekształca zdania w równoważniki zdania i odwrotnie, - stosuje odpowiednie spójniki, łączące zdania pojedyncze w zdania złożone, - buduje zdania</p>	<p>Uczeń: - stosuje poprawnie różne rodzaje zdań w zależności od zamierzonego celu, -potrafi: odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie i samodzielnie wykonywać ich</p>
--	--	--	---	--	---

<p>rozwinięte i nierozwinięte, - zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące</p>	<p>zdania pojedynczego rozwiniętego, - rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące, -potrafi: zdefiniować zdania złożone współrzędnie, zdefiniować zdania złożone podrzędnie, zdefiniować zdania składowe w zdaniu złożonym układać zdania złożone ze zdań składowych</p>	<p>orzeczenia w zdaniu pojedynczym rozwiniętym, - buduje poprawnie zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące, -potrafi: wskazać zdanie złożone współrzędnie, wskazać zdanie złożone podrzędnie, wskazać zdania składowe w zdaniu złożonym, wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie</p>	<p>zdania rozwinięte, - przekształca zdania oznajmujące w pytające, -potrafi: odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie, wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie, stosować odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w złożone</p>	<p>pojedyncze rozwinięte, - przekształca zdania rozkazujące tak, by wyrażały prośbę, -potrafi: odróżnić wykres zdania złożonego współrzędnie od wykresu zdania złożonego podrzędnie, wykonywać wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie</p>	<p>wykresy</p>
<p>Nauka o języku- zasady ortograficzne</p>	<p>Uczeń: - wymienia zasady ortograficzne pisowni ó i u, - poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na – ów, -ówka, - ówna, - wymienia zasady</p>	<p>Uczeń: - stosuje zasady ortograficzne pisowni ó i u, - tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z ó wymiennym,</p>	<p>Uczeń: - poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na : -uj, -uje, -unek, - us, -usz, -uch, -ura, -ulec, - korzysta ze słownika ortograficznego, -</p>	<p>Uczeń: - poprawnie zapisuje wyrazy z ó niewymiennym, - poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach, - poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż niewymiennym, - zapisuje poprawnie</p>	<p>Uczeń: - samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego, - poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną ó, u, rz, ż, ch, h - układa krótkie, zabawne historyjki, używając wyrazów</p>

	ortograficzne	- stosuje zasady	tworzy formy		
--	---------------	------------------	--------------	--	--

	<p>pisowni rz i ż, - poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na – arz, -erz, -mistrz, -mierz, - wymienia zasady ortograficzne pisowni ch i h, - zapisuje poprawnie wyrazy z ch na końcu wyrazu, - wymienia zasady pisowni <i>nie</i>, -<i>by</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami, - wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów, a także nazw państw, miast dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów; - wymienia zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi</p>	<p>ortograficzne pisowni rz i ż, - poprawnie zapisuje wyrazy z ż po l, ł, r, n, - stosuje zasady ortograficzne pisowni ch i h, - poprawnie zapisuje wyrazy z h w środku wyrazu, - stosuje zasady pisowni <i>ni</i>, -<i>by</i> i z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami, - stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów, a także nazw państw, miast dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów; - stosuje zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi</p>	<p>pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż wymiennym, - tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z h wymieniającym się na g, z, ż, - poprawnie zapisuje wyrazy z przeczeniem <i>nie</i> i <i>częstką -by</i>, - poprawnie zapisuje imiona, nazwiska, przydomki, przezdzwiska, tytuły książek, filmów, programów, dzieł sztuki, - poprawnie zapisuje nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów, miast, dzielnic i wsi</p>	<p>wyrazy z h niewymiennym, - poprawnie zapisuje małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych</p>	<p>z trudnością ortograficzną - zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnością ortograficzną związaną z zasadą pisowni przeczenia <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami, - poprawnie zapisuje wszystkie podane wyrazy – według zasad pisowni małą i wielką literą omawianych na lekcji</p>
--	---	--	--	--	---

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny dla klasy 6 szkoły podstawowej

	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
zagadnienia	Wymagania ocena dopuszczająca Uczeń:	Wymagania ocena dostateczna Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania ocena dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania ocena bardzo dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania ocena celująca Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe: wiersz	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego • wyjaśnia pojęcie: <i>wyrazy dźwiękonaśladowcze, anafora, motto, apostrofa, środki stylistyczne (poetyckie)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty • wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego • określa nastrój utworu • wymienia etapy, na które można podzielić <i>Koncert Wojskiego</i> • omawia sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko • określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • charakteryzuje język fragmentu • omawia funkcję środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie puenty utworu • interpretuje wiersz • wymienia cechy wpływające na melodyjność fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze • podejmuje dyskusję na temat poruszony w utworze (sytuacja ludzi starych, zagrożenia, jakie dla relacji międzyludzkich niesie ze sobą rozwój technologii, wartości nadających życiu sens itp.) • omawia inne teksty kultury prezentujące przedstawiony problem

<p>Kształcenie literackie i kulturowe: proza i gatunki mieszane</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcie: <i>bajka</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje gatunek, • wykorzystuje najważniejsze konteksty • wskazuje funkcję rodzaju narracji • określa tematykę fragmentu • omawia specyfikę 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje cechy gatunku • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko • określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze • podejmuje dyskusję na tematy poruszane w tekstach: tolerancji (np. religijnej) i wyobcowania,
--	--	--	--	--	--

	<p><i>moral, epika, uosobienie stereotyp, akcja, wątek, fabuła jednowątkowa, fabuła wielowątkowa, narrator, związek frazeologiczny narrator, powieść, świat przedstawiony, powieść fantastycznonaukowa, uchodźca, patriotyzm, narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne, powieść detektywistyczna, szyfr, teatr, komiks, fikcja literacka, powieść obyczajowa, pamiętnik, powieść przygodowa, powieść fantasy, scenariusz filmowy, podtytuł, opowiadanie twórcze</i></p>	<p>miejsca akcji • charakteryzuje bohaterów fragmentu</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazywa uczucia, którychdoświadczają bohaterowie • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • wskazuje wątek główny i wątki poboczne 	<p>wzbudza w nim czytany tekst</p> <ul style="list-style-type: none"> • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń, porównuje • omawia funkcję specyficznego języka, którym posługuje się narrator • wyjaśnia sformułowania metaforyczne użyte w tekście • wskazuje elementy fantastyczne i realistyczne, określa ich funkcję w utworze • wskazuje elementy komizmu • wskazuje cechy gatunku w utworze • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<p>utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje metaforyczne wypowiedzi bohaterów • określa temat i główną myśl tekstu 	<p>stereotypowego postrzegania innych ludzi, sposobu traktowania osób z niepełnosprawnością, przyczyn wykluczania niektórych osób, priorytetów, którymi kieruje się człowiek, zwłaszcza w sytuacji zagrożenia itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację • przedstawia wybraną lekturę uzupełniającą • redaguje np. opowiadanie z wątkiem detektywistycznym, bajkę • porównuje książkę z filmem
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: Biblia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje informacje zaprezentowane w tekście • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, Księga Rodzaju</i> • relacjonuje treść fragmentu • wyjaśnia pojęcia: <i>raj, Eden, związek</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem we fragmencie • odnosi opis do pierwowzoru biblijnego • omawia pochodzenie wskazanych motywów biblijnych • wymienia 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia Boga • wyjaśnia funkcję powtórzeń w tekście • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • omawia sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje znaczenie wyrażen niedosłownych • odnajduje motywy biblijne w tekstach kultury • odnosi wydarzenie opisane we fragmencie do własnych doświadczeń • wyraża własny sąd o tekście • odnosi sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje sposób ukazania stworzenia świata w Biblii i w mitologii • w kontekście przeczytanego fragmentu Biblii omawia obraz • przygotowuje prezentację na temat wybranego motywu

	frazeologiczny • wymienia motywy	związki	przedstawienia Boga w		
--	----------------------------------	---------	-----------------------	--	--

	biblijne obecne w kulturze <ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>przypowieść, talent</i> 	frazeologiczne pochodzące z Biblii • wskazuje w tekście cechy gatunkowe <ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób, w jaki fragmenty tekstu odnoszą się do Biblii 	wierszu i fragmencie <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie oraz pochodzenie oraz znaczenie związków frazeologicznych pochodzących z Biblii • wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści • formułuje przesłanie przypowieści 	przedstawienia Adama i Ewy do stereotypów dotyczących płci	biblijnego <ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn dla których Jezus z Nazaretu posługiwał się przypowieściami oraz na tematy poruszane w przypowieściach • omawia obraz w kontekście omawianej przypowieści
--	---	--	---	--	---

Kształcenie literackie i kulturowe: mity	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> <ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść mitu wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia, Tartar</i> Leopold Staff, <i>Odys</i> <ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść wiersza wskazuje adresata lirycznego wymienia najważniejsze postacie z mitologii relacjonuje treść mitu wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia, Olimp, Prometeusz, Zeus</i> 	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje bohaterów fragmentu określa tematykę mitu wskazuje cechy mitu w podanym fragmencie Leopold Staff, <i>Odys</i> <ul style="list-style-type: none"> określa temat wiersza wskazuje środki stylistyczne opisuje najważniejsze postacie z mitologii charakteryzuje bohatera fragmentu określa tematykę fragmentu podaje cechy mitu w podanym fragmencie wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne 	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> <ul style="list-style-type: none"> określa problematykę mitu nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst Leopold Staff, <i>Odys</i> <ul style="list-style-type: none"> określa problematykę wiersza omawia funkcję środków stylistycznych określa nastrój wiersza wskazuje teksty kultury współczesnej, w której obecne są motywy mitologiczne określa problematykę fragmentu nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst 	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> <ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach Leopold Staff, <i>Odys</i> <ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd na temat wiersza wypowiada się na temat Odyseusza interpretuje utwór omawia przyczyny wpływu mitologii na kulturę wieków późniejszych wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach porównuje początki ludzkości przedstawione w Biblii i w mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat tez postawionych w wierszu Leopolda Staffa przedstawia wybrany tekst kultury zawierający odwołania do mitologii wypowiada się na temat najważniejszych bogów greckich
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi -	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice pomiędzy charakterystyką a opisem postaci 	<ul style="list-style-type: none"> odnajduje w tekście przykłady ilustrujące wskazane cechy 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy plan charakterystyki wskazanego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy charakterystykę wskazanego bohatera literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy charakterystykę wybranego bohatera zgodnie z zasadami tej
charakterystyka		charakteru <ul style="list-style-type: none"> przygotowuje materiały do napisania charakterystyki 	literackiego	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady budowania akapitów 	formy wypowiedzi, posługując się bogatym słownictwem i poprawną polszczyzną

<p>Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji i dzieła sztuki</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych wyjaśnia pojęcia: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach opisuje emocje postaci, przedstawionych na ilustracjach 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów, występujących na obrazach 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć wewnętrznych stosuje zasady budowania akapitów redaguje dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji tworzy pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne, posługując się bogatym słownictwem przy opisie dzieła sztuki wnikliwie przedstawia elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny omawia cechy sztuki, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy opis zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się bogatym słownictwem i poprawną polszczyzną
<p>Nauka o języku: odmienne części mowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i wskazuje odmienne części mowy wyjaśnia pojęcia: <i>czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i> wyjaśnia pojęcia: <i>strona czynna, strona bierna, czasowniki przechodnie, czasowniki nieprzechodnie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych wymienia kategorie gramatyczne poszczególnych części mowy uzupełnia zdania właściwymi formami czasowników 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje formę wskazanej części mowy tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych wskazuje czasowniki nieprzechodnie tworzy formy osobowe 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje właściwe formy odmiennych części mowy w kontekście stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w odpowiednim kontekście wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej i wyjaśnia 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie: <i>bezokolicznik</i> • wymienia rodzaje zaimków • podaje zasady używania dłuższych i krótszych form zaimków 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje formy dokonane w tekście • wskazuje zdania, w których podmiot nie jest wykonawcą czynności • przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i z biernej na czynną • wskazuje różnice w wymowie i pisowni podanych bezokoliczników • wyjaśnia zasady pisowni końcówek bezokoliczników • używa zaimków w odpowiednim kontekście • zastępuje różne wyrazy zaimkami 	<p>do podanych bezokoliczników</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje bezokoliczniki od podanych form osobowych • tworzy odpowiednie formy zaimków • wskazuje jakie części mowy zastępują podane zaimki 	<p>dlatego</p> <ul style="list-style-type: none"> • używa trudnych form czasowników w dłuższym tekście • używa dłuższych i krótszych form zaimków w odpowiednich kontekstach 	
Kształcenie literackie i kulturowe: telewizja, film	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia profesje związane z telewizją • wymienia programy telewizyjne • wyjaśnia pojęcie: <i>scenariusz filmowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu programów telewizyjnych • podaje przykłady programów telewizyjnych i klasyfikuje je do właściwych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji • wymienia cechy programów telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia specyfikę telewizji jako medium • redaguje tekst informacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat gatunków filmowych i programów telewizyjnych

Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - opis obrazu	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz • określa miejsce, w którym znajdują się przedstawione postacie • nazywa barwy użyte przez malarza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję tła • wskazuje problem przedstawiony na obrazie • nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje fakt umieszczenia na obrazie znaczących elementów • formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie • interpretuje funkcję barw • interpretuje tytuł obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie • porównuje obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi podobną problematykę • uczestniczy w dyskusji
---	--	---	--	---	---

					na temat sztuki w przestrzeni publicznej
Samokształcenie, korzystanie ze słowników	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje żądane hasło w słowniku terminów literackich • odnajduje hasło w słowniku poprawnej polszczyzny • wymienia sposoby zapisywania wyrazów obcego pochodzenia • wyjaśnia pojęcia: <i>wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przy redagowaniu tekstów korzysta ze słownika terminów literackich • wyszukuje w słowniku potrzebne informacje • uzupełnia podany tekst odpowiednią formą wyrazu obcego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa swoistość definicji słownikowych • wykorzystuje słownik poprawnej polszczyzny przy tworzeniu tekstów • uzupełnia podany tekst właściwie zapisanymi słowami obcego pochodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie ocenia pozyskane informacje • przygotowuje wyjaśnienia, które pomagają zrozumieć przyczynę danej formy zapisu • stosuje oryginalną oraz spolszczoną wersję zapisu wyrazów obcych 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie korzysta z różnych źródeł informacji

<p>Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - wypowiedź o charakterze argumentacyjnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>dyskusja, teza, hipoteza, argument, przykład</i> • podaje różnice pomiędzy tezą a hipotezą, argumentem a przykładem 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezę bądź hipotezę do podanego problemu • formułuje tezę do podanych argumentów • wyjaśnia różnice pomiędzy argumentami odwołującymi się do faktów i logiki a argumentami emocjonalnymi • wskazuje w podanym tekście argumenty oraz przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumentację do podanej tezy • wskazuje w podanym tekście argumenty odwołujące się do faktów i logiki oraz argumenty emocjonalne 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji • aktywnie uczestniczy w dyskusji • tworzy argumentację potwierdzającą podaną tezę oraz zaprzeczającą jej 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w dyskusji, w sposób przemyślany i logiczny posługując się właściwymi argumentami • tworzy krótkie wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym na zadany temat
<p>Nauka o języku: nieodmienne części mowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nieodmienne części mowy • wyjaśnia pojęcia: <i>wykrzyknik i partykuła</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy nieodmiennych części mowy • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych • wymienia cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy przysłówki od podanych przymiotników • rozpoznaje nieodmienne części mowy w tekście • wskazuje w tekście partykuły i wykrzykniki 	<ul style="list-style-type: none"> • używa przysłówek w tekście • posługuje się przyimkami i spójnikami w tekście • używa partykuł i wykrzykników w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

		<p>nieodmiennych części mowy: wykrzyknika i partykuły</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych 			
--	--	--	--	--	--

<p>Nauka o języku: ortografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje zasady pisowni zakończeń <i>-dztwo, -dzki oraz -ctwo, -cki</i> • relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły <i>nie</i> • wymienia zasady pisowni <i>ó i u, rz i ż</i> oraz <i>ch i h</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów • odnajduje w tekście błędne zapisy <i>nie</i> z różnymi częściami mowy • uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje właściwe formy wyrazów • uzasadnia pisownię <i>nie</i> z różnymi częściami mowy w podanych przykładach • podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię • poprawnie zapisuje podane słowa 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne przymiotniki od podanych rzeczowników • stosuje zasady poprawnej pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy we własnym tekście • tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z <i>ó, u, rz, ż, ch, h</i> 	<p>swobodnie i bezbłędnie posługuje się stosuje wiedzę w praktyce</p>
<p>Nauka o języku: interpunkcja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje zasady używania dwukropka • wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach • wymienia zasady pisowni wielką i małą literą • wymienia zasady pisowni <i>ą, ę</i> oraz <i>om, on, em, en</i> • wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym • relacjonuje zasady używania nawiasu • wyjaśnia, do czego służy średnik w wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście, gdzie należy postawić dwukropek • wskazuje miejsca, w których należy postawić myślnik • zapisuje prawnie podane wyrazy • uzupełnia wypowiedź podanymi czasownikami w odpowiednich formach • w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek • wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy • wyjaśnia, w jakim celu został użyty średnik we wskazanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach • rozpoznaje, jakich znaków brakuje w podanym tekście • uzasadnia pisownię podanych słów • wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów • koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji • uzupełnia podany tekst o nawiasy • uzupełnia podany tekst średnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje dwukropek we własnych tekstach • tworzy dialog stosując zasady interpunkcyjne • tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą • tworzy tekst z użyciem poprawnych form • tworzy teksty poprawnie stosując przecinki • redaguje tekst z użyciem nawiasów • układa tekst z zastosowaniem średników 	<p>swobodnie i bezbłędnie posługuje się stosuje wiedzę w praktyce</p>

<p>Sztuka posługiwania się językiem: perswazja, opinia, poprawność językowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> wylicza rodzaje perswazji definiuje perswazję posługuje się terminami i pojęciami: <i>wyrażanie oczekiwań (perswazja)</i>, wymienia cechy języka potocznego wymienia elementy składające się na etykietę językową 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poszczególne rodzaje perswazji wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej a w jakich – nieoficjalnej odmiany języka 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje sposób wyrażania oczekiwań do sytuacji oraz osoby wskazuje różnice pomiędzy językiem mówionym a językiem pisanym 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje różne sposoby wyrażania oczekiwań posługuje się różnymi odmianami języka stosownie do sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje wypowiedź perswazyjną na zadany temat, prezentuje różne sposoby wyrażania oczekiwań
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - opowiadanie twórcze na podstawie baśni, legendy, mitu, przypowieści</p>	<ul style="list-style-type: none"> definiuje wypowiedź twórczą wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy zdefiniuje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu proponuje alternatywne zakończenie wybranej legendy lub baśni proponuje alternatywne zakończenie wybranego mitu lub przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> wzbogaca podany tekst o elementy urozmaicające tworzy plan wydarzeń opowiadania twórczego redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje wypowiedź twórczą zawierającą elementy urozmaicające tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy opowiadanie zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się piękną, poprawną polszczyzną
<p>Nauka o języku: wypowiedzenie a zdanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia podział wypowiedzeń wymienia rodzaje związków wyrazowych wymienia części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje typy wypowiedzeń w tekstach przekształca równoważniki zdań w zdania definiuje rodzaje związków wyrazowych charakteryzuje poszczególne części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> łączy wypowiedzenia tak, aby powstały zdania złożone w zdaniu wskazuje wyrazy, które tworzą związki wyrazowe wskazuje wyrazy poza związkami w zdaniu wskazuje w podanych zdaniach poszczególne części 	<ul style="list-style-type: none"> zdania pojedyncze nierozwinięte przekształca w zdanie pojedyncze rozwinięte klasyfikuje związki wyrazowe przekształca zdania tak, aby zastosuje inny rodzaj podmiotu 	<p>swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce</p>

Nauka o języku: zdanie złożone	<ul style="list-style-type: none"> definiuje zdanie złożone wymienia cechy zdań złożonych współrzędnie i zdań złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zdania złożone współrzędnie rozpoznaje zdania złożone współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa rodzaje zdań złożonych tworzy i zapisuje zdania złożone współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje wykresy zdań 	swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce
---------------------------------------	---	--	--	---	--

	<p>podrzędnie</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy różnych typów zdań współrzędnych posługuje się terminami i pojęciami: <i>zdanie złożone, zdanie złożone podrzędnie, zdania złożone współrzędnie (łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje poszczególne typy zdań złożonych współrzędnie 			
--	--	--	--	--	--

Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - list oficjalny	<ul style="list-style-type: none"> definiuje list oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia części, z których składa się list oficjalny wybiera argumenty adekwatne do określonego listu oficjalnego 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca podaną wiadomość w list oficjalny koryguje podany przykład listu oficjalnego 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje list oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> pisze list zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się dobrze dobranymi argumentami oraz poprawną polszczyzną
--	--	--	--	---	---

<p>Nauka o języku: fonetyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia głoski od liter • dzieli głoski na samogłoski i spółgłoski • wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych • wymienia cechy głosek ustnych i nosowych • wymienia sytuacje, kiedy akcentujemy wyrazy na trzecią i na czwartą sylabę od końca • definiuje słowo: <i>intonacja</i> • posługuje się terminami i pojęciami: <i>głoski (spółgłoski miękkie i twarde, funkcje litery i,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje głoski, sylaby i litery • wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w podanych wyrazach • wskazuje głoski ustne i nosowe w podanych wyrazach • identyfikować akcent paroksytoniczny jako dominujący w języku polskim 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia spółgłoski miękkie od twardych • odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych oraz ustne od nosowych • wskazuje akcent w podanych wyrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje słowa, w których litera <i>i</i> oznacza tylko miękkość głoski, w których – tworzy sylabę • wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe w tekście • czyta podany tekst poprawnie akcentując wszystkie wyrazy 	<p>swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce</p>
	<p><i>głoski dźwięczne i bezdźwięczne, głoski ustne i nosowe), wymowa (zasady akcentowania, zasady intonacji)</i></p>				

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 7.

	<i>Wymagania podstawowe</i>		<i>Wymagania ponadpodstawowe</i>		
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe -liryka i gatunki mieszane	Uczeń: - zna treść tekstów obowiązkowych, -relacjonuje treść wiersza - określa rodzaj literacki utworu -wskazuje podmiot liryczny - wskazuje adresata lirycznego - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>renesans</i> ,	Uczeń: - zna treść i problematykę tekstów obowiązkowych, - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego -nazywa uczucia podmiotu lirycznego - wskazuje i wypowiada się na temat adresata lirycznego - wskazuje i apostrofę i	Uczeń: - interpretuje znaczenie wiersza - wyjaśnia sens puenty utworu - wskazuje kontekst biograficzny utworu - określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu - omawia język wiersza - wyjaśnia metaforyczne znaczenie związków frazeologicznych	Uczeń: - wypowiada się na temat utworu, - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego, interpretuje jego postawę, hierarchię wartości, przedstawia jego punkt widzenia, sposób postrzegania świata i wartości - wypowiada się na temat własnego pojmowania pojęcia „małej ojczyzny” - określa nastrój wiersza i wyjaśnia, jakimi środkami jest on budowany	Uczeń: - podejmuje dyskusję na tematy związane z utworem i dotyczące jego problematyki - wskazuje konteksty i nawiązania - podejmuje dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia - opracowuje mapę myśli dotyczącą omawianego tematu - tworzy samodzielną wypowiedź pisemną na tematy powiązane z utworem - omawia wybrane teksty kultury

	<p><i>humanizm, fraszka, apostrofa, archaizm, hierarchia wartości, neologizm, wiersz biały, wiersz wolny, mała ojczyzna, sonet, personifikacja, puenta, paradoks, ironia, rym, powtórzenie, pieśń, pytanie retoryczne, satyra, romantyzm, pozytywizm, emigracja, ballada</i></p> <p>-wskazuje archaizmy w utworach - zna najważniejsze fakty z życia J. Kochanowskiego, A. Mickiewicza</p>	<p>wyjaśnia jej funkcję</p> <p>- dokonuje podziału wiersza na części tematyczne</p> <p>- wskazuje i podaje nazwy środków stylistycznych użytych w wierszu - przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów występujących w utworze</p> <p>- wskazuje cechy wiersza wolnego</p> <p>- ustala przynależność gatunkową wiersza</p> <p>-charakteryzuje twórczość J. Kochanowskiego A. Mickiewicza,</p>	<p>- interpretuje tytuł- omawia funkcję neologizmów w wierszu</p> <p>- omawia znaczenie refrenu dla wymowy wiersza - wykorzystuje kontekst biograficzny do analizy utworów J. Kochanowskiego i A. Mickiewicza</p>	<p>- interpretuje puentę, przesłanie utworu - podejmuje dyskusję dotyczącą utworu - omawia renesansowy charakter fraszek</p> <p>- omawia związek pomiędzy twórczością autorów (J. Kochanowski, I. Krasicki, A. Mickiewicz, J. Słowacki) a problemami epoki</p>	
<p>Kształcenie literackie i kulturowe</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- zna treść tekstów</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- zna treść i problematykę</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- omawia cechy decydujące o</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- podejmuje dyskusję na główne tematy dotyczące</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- przygotowuje prezentację multimedialną dotyczącą</p>

<p>-proza</p>	<p>obowiązkowych, - określa rodzaj literacki utworu - określa przynależność utworu/ fragmentów utworu do rodzaju literackiego - podaje nazwę rodzaju narracji - relacjonuje treść utworu/fragmentu utworu - wskazuje wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powieść, powieść kryminalna, nowela, punkt kulminacyjny, emigrant, symbol, wyraz potoczny, kompozycja, przypowieść, carpe diem,</i></p>	<p>tekstów obowiązkowych, - wskazuje cechy gatunkowe utworu - zapisuje wydarzenia w punktach - wypowiada się na temat narracji w utworze - omawia świat przedstawiony w utworze - opisuje czas i miejsce akcji - charakteryzuje głównego bohatera utworu/ bohaterów występujących w danym fragmencie utworu - określa typ narracji występującej w danym fragmencie - wskazuje archaizmy i wyjaśnia ich znaczenie - charakteryzuje twórczość H. Sienkiewicza</p>	<p>przynależności gatunkowej utworu - opisuje wewnętrzną przemianę bohatera - omawia relacje panujące między bohaterami - omawia sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera - interpretuje postępowanie bohaterów - omawia funkcję narracji pierwszoosobowej - omawia funkcję wyrazów potocznych w danych fragmentach - interpretuje znaczenie aforyzmów znajdujących się w utworze - omawia funkcje archaizmów w utworze - wykorzystuje</p>	<p>utworu - formułuje i wyjaśnia przesłanie utworu - analizuje sposób przedstawienia bohaterów - interpretuje słowa bohaterów - rozumie i omawia elementy symboliczne utworu - wypowiada swoją opinię na temat przeczytanego fragmentu - omawia związek pomiędzytwórczością H. Sienkiewicza a problemami epoki</p>	<p>tematów, motywów zawartych w utworze - podejmuje dyskusję na tematy związane z utworem i odnosi ją do wybranych tekstów kultury - omawia kontekst historyczny utworu -referuje treść całego utworu na podstawie książki lub filmu</p>
----------------------	--	---	---	--	--

	<p><i>sentencja,</i> <i>powieść</i> <i>historyczna,</i> <i>archaizm</i> - zna najważniejsze fakty z życia H. Sienkiewicza</p>		<p>kontekst biograficzny do analizy utworów H. Sienkiewicza</p>		
<p>Kształcenie literackie i kulturowe -dramat i spektakl teatralny</p>	<p>Uczeń: - przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego - relacjonuje treść dramatu - wskazuje cechy dramatu - określa czas i miejsce akcji - dokonuje podziału bohaterów na realistycznych i fantastycznych - omawia specyfikę teatru starożytnej Grecji - wyjaśnia znaczenie</p>	<p>Uczeń: - omawia cechy gatunkowe tragedii - dokonuje podziału bohaterów na pierwszoplanowych , drugoplanowych i epizodycznych - charakteryzuje bohaterów utworu - wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu - zapisuje w punktach historię przedstawioną w utworze - wskazuje sceny komiczne i tragiczne - podaje przykłady różnych rodzajów komizmu</p>	<p>Uczeń: - interpretuje tytuł dramatu - wyjaśnia sens motto - opisuje nastrój dramatu - wskazuje cechy dramatu romantycznego - określa funkcję świata fantastycznego w utworze - opisuje bohatera, jego ewolucję, decyzje itp. - wskazuje cechy teatru antycznego obecne współcześnie - określa funkcję ironii w</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia, na czym polega tragizm bohatera - wyjaśnia znaczenia symboliczne zawarte w utworze - interpretuje wybrane przedstawienie teatralne - analizuje zakończenie dramatu i omawia jego przesłanie - analizuje sposoby uzyskania odpowiedniego nastroju w dramacie - wypowiada się na temat prawd moralnych przedstawionych w utworze</p>	<p>Uczeń: - analizuje wskazany plakat teatralny - formułuje na podstawie dramatu uniwersalne prawdy o ludzkiej psychice, moralności itp. - omawia nawiązania kulturowe obecne w dramacie - wypowiada się na temat roli reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego - podejmuje dyskusję na temat granic wolności reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego - pisze recenzję przedstawienia teatralnego - podaje przykłady przedstawienia motywów zawartych w utworze w innych tekstach kultury - wybiera dwie adaptacje</p>

			dramacie		
--	--	--	----------	--	--

	<p>terminów: <i>przedstawienie realistyczne, komedia, komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny, akt, scena, didaskalia, karykatura, bohaterowie pierwszoplanowi, bohaterowie drugoplanowi, bohaterowie epizodyczni, motto, dramat romantyczny, dziady, guślarz, motto, wierzenia ludowe, nauka moralna</i></p>	<p>- wskazuje zmiany, jakie zaszły w rozwoju teatru - rozpoznaje elementy języka teatru w przedstawieniu - omawia specyfikę teatru elżbietańskiego</p>	<p>- omawia relacje pomiędzy dramatem a teatrem - wyjaśnia, na czym polega karykaturalne przedstawienie bohaterów - omawia specyfikę teatru współczesnego - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przedstawienie awangardowe, komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny</i></p>		<p>dramatu i dokonuje ich analizy porównawczej</p>
<p>Pisanie form wypowiedzi - rozprawka</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teza, hipoteza, argumenty, akapit</i> - referuje trzy możliwe schematy</p>	<p>Uczeń: - formułuje argumenty do podanego zagadnienia - tworzy plan rozprawki na podstawie podanej</p>	<p>Uczeń: - formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy - koryguje dane wypracowanie - formułuje wstęp do</p>	<p>Uczeń: - pisze rozprawkę, w której zawarta została właściwa teza bądź hipoteza - argumentacja jest wnikliwa, przekonująca i konsekwentna - przedstawiona została</p>	<p>Uczeń: bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym redaguje tekst podanej formy wypowiedzi</p>

	<p>pisania rozprawki - przedstawia elementy kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej - wskazuje cechy dobrze skomponowanego tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy składające się na wewnętrzną spójność wypowiedzi - organizuje tekst, nie zawsze zachowując logikę 	<p>dyskusji - porządkuje podaną wypowiedź - wskazuje w podanym tekście zdanie główne akapitu - tworzy wewnątrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności</p>	<p>wypracowania</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy wewnątrznie uporządkowane, na ogół spójne wypracowanie 	<p>własna opinia dotycząca zadanego tematu, ujawniająca szczególną wrażliwość/wnikliwość piszącego</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy wewnątrznie uporządkowane, spójne wypracowanie 	
<p>Kształcenie językowe: recenzja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy, z których składa się recenzja • odróżnić recenzję od sprawozdania • podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć plan recenzji • zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyselekcjonować niezbędne informacje przydatne do sporządzenia pełnej dwuczęściowej recenzji 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić poszczególne elementy dzieła • stworzyć obszerną i wyczerpującą recenzję wybranego filmu 	<p>bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym potrafi zredagować tekst podanej formy wypowiedzi</p>
<p>Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - przemówienie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy różnych rodzajów przemówień • wymienić elementy 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić elementy, z których powinno się składać dobrze skomponowane 	<ul style="list-style-type: none"> • wyliczyć strategie zdobycia przychylności słuchaczy, sposoby prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować przykładowe przemówienia pod kątem tematu i stosowanych strategii • wygłosić przemówienie 	<p>bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym potrafi zredagować tekst podanej formy wypowiedzi oraz sugestywnie wygłosić</p>

	niezbędne do przygotowania przemówienia • podjąć próbę napisania	przemówienie • przygotować plan przemówienia • zredagować podaną formę wypowiedzi	argumentów i formułowania zakończenia przemówienia		przemówienie
<i>Pisanie form wypowiedzi</i> - <i>charakterystyka</i>	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>charakterystyka, charakterystyka postaci, autocharakterystyka, charakterystyka porównawcza</i> - wskazuje elementy składające się na charakterystykę	Uczeń: - omawia różnice pomiędzy charakterystyką statyczną a charakterystyką dynamiczną	Uczeń: - tworzy plan charakterystyki wybranej postaci literackiej bądź filmowej	Uczeń: - pisze charakterystykę zawierającą opis wyglądu zewnętrznego postaci i wnikliwy opis cech charakteru, konsekwentnie poparty trafnie dobranymi przykładami	Uczeń: - tworzy charakterystykę porównawczą dwóch postaci literackich lub filmowych
<i>Pisanie form wypowiedzi</i> - opis sytuacji, przeżyć wewnętrznych i dzieła sztuki	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> - wymienia elementy składające się na	Uczeń: - wskazuje podział obrazu na części tematyczne - wskazuje głównych bohaterów obrazu - opisuje postacie przedstawione na obrazie i ich emocje	Uczeń: - opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji - redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu - omawia kolorystykę dzieła	Uczeń: - tworzy dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji - redaguje pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne i posługując się bogatym słownictwem - wyraża swoją opinię na	Uczeń: - porównuje obraz z innymi tekstami kultury - omawia wybrany obraz impresjonistyczny

	<p>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki - podaje nazwy barw użytych przez malarza - opisuje, co zostało przedstawione na obrazie - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>realizm, źródło światła</i></p>	<p>- wypowiada się na temat strojów bohaterów - omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach</p>	<p>- przedstawia na podstawie wybranych źródeł cechy impresjonizmu - odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów występujących na obrazach - interpretuje gesty bohaterów obrazu - omawia rolę światła na obrazie</p>	<p>temat obrazu - wskazuje cechy impresjonizmu na obrazie - wnikliwie przedstawia przy opisie dzieła sztuki elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny omawia cechy artyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość - omawia konteksty (biblijny, mitologiczny itp.) - interpretuje wymowę dzieła</p>	
<p>Formy wypowiedzi - dyskusja</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dyskusja, stanowisko (teza), argument, kontrargument, sofizmat</i> - wskazuje cele podjęcia dyskusji - wymienia cechy dobrego dyskutanta</p>	<p>- wskazuje w podanym tekście argumenty i kontrargumenty - wskazuje w podanej dyskusji nieuczciwe chwytły</p>	<p>- formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy - dyskutuje z zachowaniem zasad kultury</p>	<p>- bierze udział w debacie - wyjaśnia swoje stanowisko i uzasadnia je</p>	<p>- potrafi sugestywnie przekonać uczestników do swojego stanowiska</p>
<p>Nauka o języku</p>	<p>- wyjaśnia</p>	<p>- określa funkcję</p>	<p>- dokonuje</p>	<p>- koryguje błędy w wymowie</p>	<p>- prawidłowo stosuje akcent</p>

<p>- fonetyka - akcent wyrazowy</p>	<p>znaczenie terminów: <i>głoska, spółgłoska, samogłoska, litera, upodobnienia fonetyczne, ubezdźwięcznienia, udźwięcznienia, upodobnienia wsteczne i postępowe, upodobnienia wewnątrzwyrazowe, upodobnienia międzywyrazowe, utrata dźwięczności w wygłosie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> - dokonuje podziału wyrazu na głoski - wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski - wskazuje spółgłoski powodujące</p>	<p>głoski <i>i</i> w podanych wyrazach - zapisuje wymowę wyrazu i wskazuje różnice pomiędzy wymową a pisownią - na ogół poprawnie wymawia wyrazy - wskazuje kierunek upodobnienia w podanych wyrazach - wskazuje upodobnienia międzywyrazowe w podanym tekście - poprawnie akcentuje przeczytane wyrazy</p>	<p>poprawnego podziału wyrazu - poprawnie wymawia wyrazy - wskazuje wyrazy, w których wolno lub należy upraszczać grupy spółgłoskowe - wskazuje wyrazy, w których nie wolno upraszczać grup spółgłoskowych - wskazuje rzeczowniki, w których akcent pada na 3. sylabę od końca</p>	<p>i wyjaśnia ich przyczynę - stosuje w wypowiedzi wyrazy, w których akcent pada na 3. i 4. sylabę od końca</p>	<p>wyrazowy i zdaniowy w wypowiedziach ustnych i pisemnych</p>
--	--	---	--	---	--

	upodobnienia - przedstawia zasady stosowania akcentu wyrazowego				
Nauka o języku/ - części mowy, czasownik	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czasownik osobowy, czasownik nieosobowy, czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i> - wymienia, przez co odmienia się czasownik - odróżnia formy nieosobowe czasownika od form osobowych	- określa formy gramatyczne czasownika - uzupełnia zdania czasownikami w odpowiedniej formie	- redaguje zdania z nieosobowymi formami czasownika zakończonymi na -no, -to - przekształca zdania, używając odpowiedniej formy czasownika	- modyfikuje wypowiedź za pomocą zmiany aspektu - sporządza notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika	- redaguje instrukcję, w której wykorzystuje czasowniki w trybie rozkazującym - odmienia czasowniki kłopotliwe
Nauka o języku - strona czynna i bierna czasownika	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>strona czynna, strona bierna, wykonawca czynności, obiekt czynności,</i>	- przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie - odróżnia czasowniki przechodnie od czasowników	- wskazuje, w jakich okolicznościach używamy strony biernej - odnajduje w tekście czasowniki w stronie biernej i wyjaśnia, w jakim	- używa strony biernej w tekstach oficjalnych, np. w stylu urzędowym	- w sposób celowy stosuje stronę bierną i czynną w wypowiedziach ustnych i pisemnych

	<p>czasownik przechodni, czasownik nieprzechodni - przedstawia zasadę tworzenia strony biernej czasownika</p>	<p>nieprzechodnich - wskazuje wypowiedzi, w których najważniejszą rolę odgrywa wykonawca czynności oraz te, w których najistotniejszy jest obiekt czynności</p>	<p>celu zostały użyte</p>		
<p>Nauka o języku - imiesłowy</p>	<p>- przedstawia klasyfikację imiesłowów - wskazuje imiesłowy w tekście - wymienia zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami</p>	<p>- tworzy imiesłowy od podanych czasowników - odmienia imiesłowy przymiotnikowe - stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami - tworzy imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i></p>	<p>- przekształca zdania podrzędne w imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe z określeniami - przekształca wskazane zdania na konstrukcje z imiesłowami przysłówkowymi - zastępuje określenia oznaczające cechy z imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i></p>	<p>- wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowów - redaguje tekst z użyciem wszystkich rodzajów imiesłowów - redaguje tekst z użyciem imiesłowów z przeczeniem <i>nie</i></p>	<p>- w sposób celowy i bezbłędny stosuje imiesłowy w wypowiedziach ustnych i pisemnych</p>

<p>Nauka o języku- zдания</p> <p>- zdania złożone - rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie - zasady interpunkcyjne w zdaniach złożonych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zdania złożone - wymienia rodzaje zdań złożonych - odróżnia zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie - wskazuje spójniki, przed którymi należy postawić przecinek w zdaniu złożonym współrzędnie - wymienia zasady stosowania przecinków w zdaniach złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje pytanie, na które odpowiadają dane zdania podrzędne - podaje nazwy rodzajów zdań złożonych - wskazuje zdania złożone współrzędnie i określa ich typy - przyporządkowuje zdania współrzędne stosownie do podanego wykresu - wskazuje zdania podrzędne przydawkowe i formułuje do nich pytania - wskazuje zdania podrzędne dopełnieniowe i formułuje do nich pytania - wskazuje zdania złożone współrzędnie, w których brakuje przecinków 	<ul style="list-style-type: none"> - przyporządkowuje wykresy do zdań - sporządza wykresy zdań złożonych współrzędnie - formułuje zdania podrzędne i stawia przecinki w odpowiednich miejscach 	<ul style="list-style-type: none"> - sporządza wykresy zdań złożonych i podaje nazwy typów zdań podrzędnych - przekształca tekst, stawiając przecinki w odpowiednich miejscach 	<ul style="list-style-type: none"> - w wypowiedziach ustnych i pisemnych celowo i bezbłędnie stosuje różne rodzaje wypowiedzeń
--	---	---	---	---	---

<p>Nauka o języku - wypowiedzenie wielokrotnie złożone</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wypowiedzenie wielokrotnie złożone, zdanie główne</i> - dokonuje podziału wypowiedzeń wielokrotnie złożonych na wypowiedzenia składowe</p>	<p>Uczeń: - wskazuje zdanie główne w wypowiedzeniu złożonym - stosuje odpowiednią interpunkcję w zdaniach wielokrotnie złożonych</p>	<p>Uczeń: - sporządza wykres zdania wielokrotnie złożonego - przekształca grupy zdań pojedynczych w wypowiedzenia wielokrotnie złożone</p>	<p>Uczeń: - dokonuje opisu składniowego sporządzonego wykresu - koryguje zbyt długie wypowiedzenia wielokrotnie złożone</p>	<p>- w wypowiedziach ustnych i pisemnych celowo i bezbłędnie stosuje różne rodzaje wypowiedzeń</p>
<p>Nauka o języku - mowa niezależna i zależna</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mowa zależna, mowa niezależna</i> - wyjaśnia różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną</p>	<p>Uczeń: - w podanym tekście wskazuje mowę zależną i mowę niezależną - zapisuje dowolny dialog w formie mowy zależnej - przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję</p>	<p>Uczeń: - redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej</p>	<p>Uczeń: - przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie</p>	<p>- w wypowiedziach ustnych i pisemnych celowo i bezbłędnie stosuje mowę zależną i niezależną</p>

<p>Nauka o języku</p> <p>-słowotwórstwo, wyrazy pochodne, rodziny wyrazów, przedrostki i przyrostki, skrótowce i skróty, wyrazy złożone</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, kategoria słowotwórcza, czasowniki dokonane, stopień wyższy i najwyższy przymiotników oraz przysłówków, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, skrótowiec, skrót, wyraz złożony, złożenie, zrost</i> - wymienia kategorie słowotwórcze - wskazuje cechy decydujące o</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów pochodnych</p> <p>- tworzy przymiotniki od rzeczowników - przyporządkowuje wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej - wskazuje wyrazy należące do jednej rodziny</p> <p>- wskazuje wyraz podstawowy w parze wyrazów pokrewnych</p> <p>- zapisuje wyrazy, stosując odpowiednie przedrostki</p> <p>- zapisuje wyrazy zodpowiednimi przyrostkami - dztwo, -ctwo, -dzki, -cki - odnajduje skrótowce w tekście - wyjaśnia znaczenie</p>	<p>- wskazuje w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny</p> <p>- wskazuje formant w wyrazie pochodnym</p> <p>- tworzy czasowniki dokonane poprzez dodanie przedrostków</p> <p>- tworzy stopień wyższy i najwyższy przymiotników i przysłówków</p> <p>- podkreśla rdzeń i wskazuje oboczności w rodzinie wyrazów - w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przedrostków z-, s- oraz przyrostków -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki</p> <p>- poprawnie stosuje skrótowce w zdaniu - poprawnie zapisuje skróty</p>	<p>- dokonuje analizy słowotwórczej podanych wyrazów</p> <p>- tworzy wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych - sporządza wykresy rodziny wyrazów</p> <p>- tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przedrostkami s-, z- oraz przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki</p> <p>- zastępuje podane nazwy właściwymi skrótowcami - używa wyrazów złożonych w odpowiednim kontekście</p>	<p>- w wypowiedziach ustnych i pisemnych celowo i bezbłędnie wykorzystuje wiedzę słowotwórczą</p>
---	--	--	---	---	---

			podanych		
--	--	--	----------	--	--

	<p>pisowni przedrostków z-, s-</p> <ul style="list-style-type: none">- wymienia rodzaje skrótowców- przedstawi a zasady odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach- wymienia zasadystosowania skróconego zapisu- referuje zasady tworzenia wyrazów złożonych i wymienia ich typy	<p>skrótowców i skrótów - objaśnia znaczenie wskazanych wyrazów złożonych</p> <ul style="list-style-type: none">- odróżnia zrosty od złożeń	<p>wyrażeń</p> <ul style="list-style-type: none">- tworzy poprawne przymiotniki złożone		
--	---	---	---	--	--